

PLÁN HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE DIVINKA

- jún 2007 -

OSNOVA PLÁNU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE DIVINKA

Úvod	3
B/ Analýza hospodárskeho a sociálneho prostredia obce Divinka	4
B.1. Vymedzenie a charakteristika riešeného územia	4
B.2. Východiská a podklady	4
C/ Audit územia	6
B.1. Zemepisná charakteristika a prírodné podmienky	6
B.2. Obyvateľstvo	7
B.3. Domový a bytový fond	9
C/ Technická infraštruktúra	12
C.1. Dopravný systém	12
C.2. Zásobovanie vodou	13
C.3. Kanalizácia	13
C.4. Zásobovanie elektrickou energiou	13
C.5. Zásobovanie plynom a teplom	13
C.6. Telekomunikačné služby	14
D/ Sociálna infraštruktúra	15
D.1. Školstvo, kultúra a šport	15
D.3. Sociálna starostlivosť	17
D.4. Správa obce	17
D.4. Obecný informačný portál a webová stránka obce	17
E/ Hospodárska základňa	18
E.1. Poľnohospodárstvo	18
E.2. Obchod a služby	19
E.3. Cestovný ruch	19
E.4. Životné prostredie	21
E.5. Ľudské zdroje	21
E.7. Majetok obce	22
F/ SWOT analýza	24
G/ Analýza problémov obce Divinka	27
H/ Vízia	28
I/ Rozvojové potenciály	29
J/ Strategické ciele rozvoja obce	31
J.1. Ciele rozvoja obce	31
J.2. Strategické ciele rozvoja obce	31
J.3. Finančné a administratívne zabezpečenie aktivít obce	32
K/ Priority rozvoja obce, aktivity	34
L/ Informačné zdroje	41
M/ Informačná príloha o čerpaní finančných prostriedkov zo ŠF EÚ 2007-2013	42

ÚVOD

V rámci reformy štátnej správy vysokú mieru kompetencií získala miestna samospráva. So získanými kompetenciami nadobudla však aj vyššiu zodpovednosť za všeobecný rozvoj spravovanej obecnej komunity.

Na základe týchto skutočností je potrebné, aby obec mala spracované plánovacie dokumenty, ktoré by navrhovali smery jej ďalšieho rozvoja.

Jedným z plánovacích dokumentov je plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (PHSR). Je to dokument ideových zámerov, tvorivých vízií a ďalšieho hľadania možností rozvoja obce na základe podrobných analýz a definovania silných a slabých stránok.

PHSR odzrkadľuje v rozhodujúcej miere záujmy občanov, vytvára priestor pre riešenie ekonomických, sociálnych, kultúrnych a environmentálnych problémov obce v súlade s ďalšími koncepciami Vyššieho územného celku Žilinského samosprávneho kraja a príslušného mikroregiónu.

Legislatívne zázemie

Potrebu vypracovania a prijatia PHSR stanovujú príslušné legislatívne normy - Zákon č. 416/2001 Z. z. O prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a VÚC. Zákon č. 416/2001 zahŕňa vo svojom článku 1, par. 2 úlohu vykonávania stratégie regionálneho rozvoja a vypracovania programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Na Zákon č. 416 naväzuje Zákon č. 503/2001 Z. z. O podpore regionálneho rozvoja, ktorý stanovuje štruktúru PHSR obce.

Podľa tohto zákona PHSR musí obsahovať: analytickú časť, ustanovenie strategických cieľov rozvoja obce a vybratia priorít, projektové zámery, návrh finančného a administratívneho zabezpečenia plnenia programu.

PHSR sa vypracúva na krátkodobé a strednodobé obdobie.

Význam a využitie PHSR obce

Vypracovaný plánovací dokument spĺňa základný princíp regionálnej politiky EÚ. Viaže sa na predkladanie projektových žiadostí s cieľom získať nenávratný finančný príspevok zo ŠF EÚ. PHSR zároveň umožňuje obci koncepčné a plánovité riadenie, spolufinancovanie rozvojových projektov i vlastných investičných a iných aktivít, prípadne aktivít, ktoré sú financované zo zdrojov súkromných investorov. Keďže PHSR vzniká v súčinnosti s názormi, potrebami a prioritami vyjadrenými obecnou komunitou, stáva sa z krátkodobého a strednodobého hľadiska rozvoja základným zastrešujúcim územným plánovacím dokumentom.

PHSR ako živý dokument

PHSR sa chápe ako živý dokument reagujúci na potrebné zmeny, zapríčinené vnútornými alebo vonkajšími faktormi, a preto sa predpokladajú aj tvorivé dodatky, inovácie a aktualizácie. Zároveň je však potrebné, aby obec účelovo nezľavovala z rozvojových princípov a hodnôt a udržala si napĺňanie svojej vízie a stanovených strategických cieľov v čo najširšom meradle.

A/ ANALÝZA HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO PROSTREDIA OBCE DIVINKA

A.1. Vymedzenie a charakteristika riešeného územia

Obec Divinka z hľadiska územno-správneho členenia patrí do okresu Žilina, Žilinského samosprávneho kraja. Z hľadiska kategorizácie územno-štatistickej jednotky EUROSTAT vystupuje ako úroveň NUTS V.

Rozhodnutím MVRR SR č. 3/2007 zo dňa 06.06.2007 bola obec Divinka zaradená medzi obce ležiace v záujmovom území inovačných pólov rastu.

Divinka je obec menšieho rozsahu v zázemí aglomerácie krajského mesta Žilina a bývalého okresného mesta Bytča.

Obec je členom Združenia Javorníky - Východ (Divina, Divinka, Svederník, Dlhé Pole).

V intraviláne sídla prevláda obytná funkcia - súkromné, obecné pozemky, rodinné domy, bytovky, centrum občianskej vybavenosti.

Plochy zelene tvoria verejná zeleň v centre, na cintoríne, brehové porasty pri vodnom toku Divinského potoka, verejná zeleň v areáloch ZŠ a MŠ a zeleň v súkromných dvoroch.

V katastrálnom území obce dominuje *obytno-rekreačná funkcia*.

Rozloha katastra obce je 517 ha.

A.2. Východiská a podklady

PHSR chápeme ako výsledok celospoločenského konsenzu rôznych skupín obyvateľstva, podnikateľských subjektov, zariadení, inštitúcií a samosprávnych orgánov na úrovni obce. Súčasne plán zohľadňuje závery uvádzané v národných plánovacích dokumentoch a v koncepciách rozvoja ŽSK, ktoré sa dotýkajú tohto mikroregiónu.

Proces tvorenia plánu mal viaceré etapy:

V prvej časti bola zriadená komisia, pozostávajúca z odborníkov a zástupcov miestneho poslaneckého zboru, ktorí sa dohodli na štruktúre PHSR a následných krokoch získavania faktografického materiálu a analytických údajov od občanov. V druhej časti metódou prieskumu odpovedali občania na 5 otázok, ktorými sa zisťovali ich individuálne názory. Na ďalších zasadnutiach komisie sa prezentovala vízia a potrebné priority zmien hospodársko-spoločenského života obce a stanovili sa strategické ciele.

Výsledky prieskumu:

Na základe vyhodnotenia prieskumu poradie priorít pre občanov je nasledovné:

1. Dobudovanie vodovodu v Divinke - časť Lalinok
2. Vybudovanie kanalizácie
3. Regulácia potokov v intraviláne - v kritických úsekoch
4. Vybudovanie chodníkov pre peších v miestnych častiach:
  - okolo cesty - pri materskej škole, spojenú s vybudovaním plochy pri MŠ - Divinka
  - z dolnej ulice smerom na ZŠ v Divinke
  - parkovisko - Lalinok
  - pri kultúrnom dome Lalinok

5. Vybudovať kryté zastávky SAD v celej obci
6. Po vybudovaní kanalizácie rekonštrukcia asfaltového krytu na miestnych komunikáciách

Po vyhodnotení výsledkov prieskumu následným krokom sa stal audit súčasného stavu hospodársko-spoločenského života obce, majetkových pomerov, doterajších investičných aktivít, problematických oblastí, neriešených konkrétnych problémov, stav technickej a sociálnej infraštruktúry (školy, kultúry, cestovného ruchu, ekológie a životného prostredia).

Výsledkom auditu bolo zostavenie SWOT analýzy obce Divinka.

Pri spracúvaní analytických záverov sa okrem odpovedí z prieskumu názorov občanov využili aj ďalšie podkladové, dokumentačné a publikačné materiály, súčasné štatistické údaje a hospodárske výsledky, ktoré určitým spôsobom objasňujú alebo poskytujú informácie z doterajšieho vývoja obce.

Pre načrtnutie vízie ďalšieho rozvoja obce sa brali do úvahy aj koncepčné materiály VÚC ŽSK, Koncepcia rozvoja cestovného ruchu ŽSK.

B/ AUDIT ÚZEMIA

B.1. Zemepisná charakteristika a prírodné podmienky

Obec Divinka leží vo východnej časti pohoria Javorníky, pri ústí Divinského potoka do rieky Váh. Južnú hranicu katastra tvorí Hričovská vodná nádrž, vybudovaná na rieke Váh.

Obec pozostáva z dvoch častí - Divinka a časť Lalinok.

Časť Lalinok sa ťahá do Divinskej doliny, ktorá je zovretá okolitými vrchmi - Veľký vrch, Prašivá a Homola. Lalinok je od časti Divinka vzdialený cca 1 km. Dolinou preteká Lalinský potok odvádzajúci vody z časti Hôrky a ďalších okolitých častí katastra.

Dĺžka potoka v katastri je cca 1,5 km. Cez časť Lalinok preteká ďalší potok, ktorý má identický názov - Lalinský potok, ktorý ústi do Divinského potoka v miestnej časti Vrtielky, pod vrchom Hradisko. Najväčším potokom je Divinský potok, odvádzajúci vody divinskej doliny. V chotári obce preteká v dĺžke cca 1,5 km, ústi do vybudovaného rybníka na brehu Hričovskej priehrady. Vody z miestnej časti Prašivá a Všivák odvádza Studený potok v dĺžke cca 1 km. Tento potok ústi do močaristej časti s miestnym názvom V Jezerách.

Okolité kopce v časti Divinka majú názvy: Malý Vrch, Veľký Vrch, Prašivá, Všivák, Bok.

V časti Lalinok sú kopce Homola, Hradisko.

Najvyššie položeným bodom v chotári je vrchol Prašivej - 626 m. n. m.

Nadmorská výška stredu obce je 327 m. n. m.

Miestne časti v Divinke majú názvy: Lovišky, Malý a Veľký Višpinger, Skalie, Agát, Malé Salašky, Koleso, Bukovina, Všivák, Háje, Na Hôrke, Priesaniská, Niva, Podiplie a pod.

V Lalinku sú časti: Vrtielky, Hôrka, Hamoje, Lazce, Lieštie, Dielnica, Dúbrava, Zástavnica, Role na Role, Pod Hrabím, Lazy, Za Jamu, Kračiny.

Osídlenie

Prvý písomná zmienka o časti *Divinka* je z r. 1393. Obec vtedy patrila pod panstvo Lietava, potom panstvu Budatín a časť obce zemianskym rodinám.

V r. 1598 mala obec 9 domov, v r. 1720 4 daňovníkov - želiarov. V r. 1784 tu bolo 18 domov a 109 obyvateľov, v r. 1828 14 domov a 188 obyvateľov.

Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom, prácou v lese a chovom dobytka.

V 19. storočí tu bola pálenica.

Časť obce *Lalinok* sa prvýkrát spomína v r. 1393. Obec patrila panstvu Budatín, časť obce zemianskym rodinám. Od 16. storočia celú obec vlastnili zemanovia. V r. 1598 mala táto časť 11 domov, v r. 1720 18 daňovníkov, z toho 14 želiarov, v r. 1784 36 domov, 29 rodín a 203 obyvateľov, v r. 1828 42 domov a 314 obyvateľov.

Obec si poľnohospodársky ráz zachovala ešte aj za prvej Československej republiky. Boli tu 2 mlyny, 2 vyhne a 1 píla. Po II. svetovej vojne z dôvodu výstavby vodnej nádrže Hričov ubudla v katastri i značná časť poľnohospodárskej pôdy. Názov obce prešiel postupným vývojom: Kys Dywyne, Cleyne Dywyna, Divinka, Malá Divinka, Mad Kisdivina, Kisdivény, Divinčianka. Nakoniec sa ustálil na súčasný názov Divinka.

Lalinok prešiel vývojom názvov Lelenk, Lalinka, Lelinka, Lalinec - až po dnešný názov Lalinok.

Obyvateľstvo sa živilo poľnohospodárstvom.

Pred I. svetovou vojnou bol Lalinok pripojený k Divinke.

B. 2 . Obyvateľstvo

Obec Divinka má v súčasnosti 893 obyvateľov, z toho 373 mužov nad 15 rokov, 372 žien nad 15 rokov a 148 detí do 15 rokov. V časti Divinka žije 404 dospelých a 73 detí a v časti Lalinok žije 341 dospelých a 75 detí.

Zloženie obyvateľstva podľa základných charakteristických vekových skupín v r. 2001

Veková skupina	spolu	podiel v %
0-14 roč.	136	16,4
15-59 muži, 15-54 ženy	551	66,7
60+, 55+, nezistené	139	16,9
Spolu	826	100,00

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Na základe štatistických údajov z r. 2001 priemerný vek v obci bol 37,4 rokov.

Územie	Obyvateľstvo			Predprodukt. (0-14) spolu	Produktívni		Poprodukt. (55+ž, 60+m) spolu	Celkový prírastok (+) úbytok (-) obyvateľstva		
	spolu	muži	ženy		(15- 59) muži	(15- 54) ženy		spolu	muži	ženy
	865	433	432	139	297	257	172	7	2	5

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Index vitality:

počet obyvateľov v predproduktívnom veku/počet obyvateľov v poproduktívnom veku x 100
= index vitality.

Teda $139/172 \times 100 = 80\%$.

Na základe tohto výpočtu s použitými údajmi z SODB 2001, má obec regresívny typ populácie neschopnej narastať prirodzenou menou, kde zložka občanov poproduktívneho veku je väčšia ako zložka občanov predproduktívneho veku.

Priemerná hustota osídlenia v Divinke je 167 obyvateľov/km². Svedčí o relatívne vysokej hustote obyvateľstva obci. Migráciou do obce sa bude jej hustota ešte zvyšovať.

Retrospektívny vývoj obyvateľov obce Divinka od roku 1970

Rok	Počet domov	Počet obyvateľov
1970	188	892
1980	221	886
1991	251	798
1995	258	785
2006	265	892

Národnostné zloženie obyvateľstva v obci v %

V obci žije 97,9% obyvateľstva slovenskej národnosti, 0,4% českej národnosti, 0,4% poľskej národnosti a zvyšok je inej národnosti.

Zloženie obyvateľstva podľa náboženského vyznania

Prevláda náboženské vyznanie Rímsko-katolíckej cirkvi (781 občanov), vyznanie Evanjelickej cirkvi ECAV (4), Starokatolícka cirkev (1), bez vyznania (21), ostatné (1), nezistené (19).

Zastúpenie obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania

<i>Najvyšší ukončený stupeň vzdelania</i>	<i>Muži</i>	<i>Ženy</i>	<i>Spolu</i>
Základné	68	99	167
Učňovské bez maturity	132	84	216
Stredné odborné bez maturity	2	8	10
Úplné stredné učňovské s maturitou	32	29	61
Úplné stredné odborné s maturitou	47	58	105
Úplne stredné všeobecné	7	25	32
Vyššie	1	1	2
Vysokoškolské bakalárske	0	2	2
Vysokoškolské doktorandské	0	1	1
VŠ magisterské, inžinierske, doktorské	32	20	52
Bez udania školského vzdelania	13	16	29
Bez školského vzdelania	0	1	1
Deti do 16 rokov	82	67	149
SPOLU	416	411	827

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Najvyššie zastúpenie z celkového počtu obyvateľstva v obci Divinka majú obyvatelia so základným (167) a učňovským vzdelaním (216). Úplné stredné vzdelanie učňovské i odborné s maturitou má spolu 198 obyvateľov. Vyššie a vysokoškolské vzdelanie má 57 občanov. Väčšina občanov s VŠ vzdelaním pracuje mimo obce, najmä v krajskom meste Žilina.

Mechanický pohyb obyvateľstva

<i>St'ahovanie</i>						<i>Saldo migrácie</i>		
<i>Prist'ahovaní</i>			<i>Vyst'ahovaní</i>			<i>spolu</i>	<i>muži</i>	<i>ženy</i>
<i>spolu</i>	<i>muži</i>	<i>ženy</i>	<i>spolu</i>	<i>muži</i>	<i>ženy</i>			
12	5	7	3	1	2	9	4	5

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Podľa uvedených údajov má obec aktívne saldo migrácie.

Obyvateľstvo - ekonomická aktivita

Budúcnosť rozvoja obce závisí aj od schopností vytvoriť čo najviac pracovných miest pre svojich občanov a tým zamedziť migrácii do iných (väčších) sídiel. Z celkového počtu obyvateľov je 580 ekonomicky aktívnych osôb.

V obci je v súčasnosti 30 nezamestnaných občanov, z toho 12 žien. V rámci aktivačných prác je evidovaných 8 nezamestnaných občanov.

Ekonomická aktivita

Ekonomickú aktivitu obyvateľstva Divinky popisuje nasledovná tabuľka, podľa SODB 2001.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a odvetvia hospodárstva

Odvetvie hospodárstva	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho odchádza do zamestnania
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	1	0	1	0
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	1	0	1	1
Priemyselná výroba	46	36	82	60
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	8	3	11	11
Stavebníctvo	36	5	41	31
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel a spotrebného tovaru	16	30	46	38
Hotely a reštaurácie	5	7	12	10
Doprava, skladovanie, spoje	15	10	25	21
Peňažníctvo a poisťovníctvo	0	3	3	3
Nehnuteľnosti, prenájom, obchodné služby, výskum, vývoj	12	9	21	19
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	5	11	16	13
Školstvo	3	11	14	8
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	0	10	10	5
Ostatné verejné a osobné služby	8	3	11	7
Ekonomicky aktívni bez udania odvetví	71	52	123	1
SPOLU	227	190	417	228

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Podľa tohto prehľadu najviac ekonomicky aktívnych obyvateľov je zastúpených v hospodárskych odvetviach ako priemyselná výroba (82), veľkoobchod, maloobchod, opravy motorových vozidiel a spotrebného tovaru (46). Z celkového počtu 417 ekonomicky aktívnych osôb až 228 (54,6%) denne odchádza za prácou mimo obec najmä do krajského mesta Žilina.

B. 3. Domový a bytový fond

V r. 2001 bolo na území v obci 255 domov a bytov, z toho 214 trvalo obývaných a 41 neobývaných.

V súčasnosti je v obci Divinka 217 trvalo obývaných domov, 16 bytov v jednom bytovom dome, 15 rekreačných domčekov a 6 voľných domov.

Obec zaznamenáva značný nárast záujmu o bývanie zo strany pôvodných obyvateľov a ich potomkov a súčasne i zo strany občanov Žiliny, ktorí hľadajú tiché a kludné prostredie s dobrou dostupnosťou v blízkosti krajského mesta. Po príprave pozemkov - plôch na IBV a vybudovaní bytového domu vzrastie imigrácia do obce, čím sa predpokladá nielen zvýšenie počtu obyvateľov, ale i postupné zvýšenie indexu vitality.

Domový a bytový fond

Byty spolu	V tom			Trvale obývané byty v		
	Trvale obývané	Neobývané byty				
		spolu	z toho určené na rekreáciu	rodinných domoch	bytových domoch	ostatné objekty
255	214	41	6	214	-	-

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Domy spolu	V tom			Trvale obývané domy		
	Trvale obývané	Neobývané domy				
		spolu	z toho určené na rekreáciu	rodinné domy	bytové domy	ostatné objekty
253	212	41	6	212	-	-

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Hromadná bytová výstavba - HBV

S cieľom ďalšieho rozvoja obce a na základe vyhodnotenia demografie a analýzy súčasného stavu súvisí potreba nových stavebných pozemkov vo vybratých lokalitách.

V miestnej časti Vrtielky sa buduje nová bytovka s plánovaným počtom 24 bytov. Bytovku stavia súkromný investor. Obec poskytla pozemok a pripravila inžinierske siete.

Byty sú určené na odpredaj do osobného vlastníctva. Ide o jednoizbové a trojizbové byty a jeden byt s bezbariérovým prístupom. HBV zabezpečí bývanie pre mladé rodiny a sociálne slabšie skupiny obyvateľstva, ktoré si nemôžu dovoliť investície do stavby rodinného domu, no súčasne by chceli ostať bývať v obci.

Nárast počtu bytových jednotiek v obci je možné dosiahnuť aj prestavbou súčasných starších domov, vyplnením prelúk v intraviláne a výberom novej lokality pre individuálnu bytovú výstavbu (IBV).

Plánované lokality pre novú IBV

V obci Divinka pre rozvoj IBV sú vytypované nasledovné lokality:

* „Nad brehy“

* „Kopanica“ v časti Divinka a v časti Lalinok lokalita oproti cintorínu.

Spolu sa počíta s výstavbou cca 30 nových rodinných domov.

Rozvoj IBV a HBV v obci priamo súvisí aj s rozvojom sociálnych a doplnkových služieb a občianskej vybavenosti. Keďže obec má výhodnú polohu na cestnej spojnicí medzi krajským mestom Žilina a okresným mestom Bytča, je možné v budúcnosti počítat' i s prisťahovalectvom nových občanov, ktorí sa rozhodnú usadiť sa na vidieku. Väčší počet obyvateľov bude vyžadovať vyššiu úroveň poskytovania služieb a rozsiahlejšiu občiansku vybavenosť.

Erb, vlajka a iné symboly obce

Erb obce Divinka je kombináciou zachovalých erbov časti obce Divinka a časti obce Lalinok. Je vytvorený na základe zachovalých pečatí obcí zo 17.-18. storočia.

Na modrom poli žltý monogram MARIA nad zelenou pôdou, po jeho oboch stranách sú biele kvety - poniklec. Odtlačky obidvoch pečatí sú uložené v Krajinskom archíve v Budapešti - v Altenburgovej zbierke pečatí.

Vlajku obce tvorí päť farebných pruhov v poradí modrý, biely, žltý, biely, zelený. Kombinácia farieb vychádza z erbu.

Ďalším symbolom obce je okrúhla pečať, kopírujúca motív erbu.

TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

C . 1 . Dopravný systém

Miestne komunikácie

Katastrom obce prechádza štátna cesta II/507 Žilina - Bytča, v dĺžke cca 1,3 km. Na tejto ceste je v katastri obce vybudované jedno premostenie.

Intravilánom obce prechádzajú dve štátne cesty, a to cesta III/50761 vedúca do časti Lalinok a III/50757 spájajúca Divinku s obcou Divina. Dĺžka cesty III/50757 v katastri Divinky je 2,8 km.

V intraviláne sú vybudované 4 premostenia (3 v Divinke, 1 v Lalinku). Z tohto počtu 2 mosty sú v správe Slovenskej správy ciest a 1 most spravuje obec. Na tomto moste sa robí pravidelná údržba.

Obec spravuje aj miestnu sieť komunikácií v celkovej dĺžke 5,5 km.

Technický stav ciest je nevyhovujúci, majú narušený povrch, výtlky a mnohé nemajú základné šírkové parametre.

V prvom rade pôjde o rekonštrukciu ciest:

- Vrtielky - Lalinok - otočka autobusov
- cesta od vstupu do obce po časť Vrtielky

V strede obce je vybudovaný jednostranný chodník v dĺžke 60 m. Cestná prevádzka v obci si vyžaduje vybudovať chodník popri ceste III/50757 až po budovu ZŠ.

V katastri obce sú i lesné cesty a ďalšie obslužné komunikácie, ktoré nie sú vo vlastníctve obce.

Dopravné spojenie

Hromadnú autobusovú prepravu osôb zabezpečuje SAD Žilina na linkách Žilina - Divina, Žilina - Divina - Lúky. Je možné použiť aj autobusové spojenie do Dlhého Poľa, resp. do Bytče - zastávka SAD je pri odbočke do obce Divinka.

V intraviláne obce je 5 zastávok SAD. Dve z nich sú nové, ďalšie tri bude potrebné vymeniť alebo rekonštruovať, pretože sú už zastaralé a esteticky nevzhľadné.

Parkoviská

V časti Divinka pred budovou materskej školy je novovybudované parkovisko, technicky i kapacitne vyhovujúce potrebám občanov.

V časti Lalinok sa plánuje vybudovanie parkoviska pred kultúrnym domom o ploche cca 300 m².

Železnica

Obec nemá priame spojenie po železničnej trase. Najbližšia možnosť využitia železničnej dopravy je v krajskom meste Žilina, vo vzdialenosti cca 6 km.

C. 2 . Zásobovanie vodou

Zásobovanie vodou je v obci Divinka zabezpečované obecným vodovodom. Na tento vodovod je napojených 127 domácností, z toho v Divinke 90 a v Lalinke 37.

Obecný vodovod má celkovú dĺžku 1.600 m a je vo vlastníctve obce. Spravuje ho firma VISTO a. s.

Ostatné domácnosti využívajú na zásobovanie vodou svojpomocne vybudované vodné zdroje v okolí obce. V časti Divinka sú 2 verejné studne a zdroje zo studničiek vyvierajúcich v katastri. V časti Lalinok je 1 verejná studňa a 1 zdroj pitnej vody vyvierajúci v okolí obce.

V rámci zabezpečenia zásobovania obyvateľov pitnou vodou bude potrebné dokončiť v časti Lalinok pripojenie miestnych častí Hôrka a v Divinke úsek na Hornej ulici na obecný vodovod v celkovej dĺžke približne 200 m.

C. 3 . Kanalizácia

V Divinke nie je vybudovaná splašková kanalizácia. Jednotlivé domy sú odkanalizované vlastnou domovou kanalizáciou (žumpami, resp. septikmi). V rámci spracovaného investičného zámeru s predpokladom realizácie do 10-ich rokov, sa počíta so zapojením sa obce do výstavby stokovej siete s napojením na obec Svederník na kanalizačný zberač Divinka - Bytča.

Keďže projekt odkanalizovania obce má relatívne dlhé časové obdobie prípravy a realizácie, odsúva ďalšie aktivity potrebné na zlepšenie úrovne technickej infraštruktúry v obci. Preto nie je možné v súčasnosti komplexne rekonštruovať povrch miestnych komunikácií.

Z dôvodu budovania kanalizácie bolo vytvorené združenie Javorníky - Východ, ktoré je zamerané na riešenie výstavby kanalizačnej siete v obciach Divina, Divinka, Dlhé Pole a Svederník.

C. 4 . Zásobovanie elektrickou energiou

V obci je vybudovaná elektrická sieť s verejným osvetlením s cca 150 stĺpmi a úspornými svietidlami. Rekonštrukcia bola doteraz realizovaná iba u cca ½ celej siete verejného osvetlenia. V blízkej budúcnosti bude potrebné rekonštrukciu dokončiť. Realizácia aktivity je plánovaná na r. 2008 v celkovej výške predpokladaných nákladov 700 tis. Sk.

V časti obce Divinka i Lalinok sú umiestnené po 2 trafostanice.

V súvislosti s rozvojom IBV bude potrebné rozšíriť elektrickú rozvodnú sieť do periférnych oblastí obce a nových lokalít IBV.

C. 5 . Zásobovanie plynom a teplom

Podľa SODB v r. 2001 bolo v Divinke ústredným kúrením lokálneho charakteru vykurované celkom 184 bytov, z toho 109 na pevné palivo, 54 na plyn a 18 na elektrinu.

V súčasnosti je na území obce kompletne vybudovaná plynárenská sieť. Plynifikácia oboch častí obce bola realizovaná v r. 2002-2003.

Pre všetkých potenciálnych odberateľov plynu sú vytvorené vhodné podmienky. Ďalšie rozširovanie plynovodnej sústavy je možné iba v prípade nových stavebných činností a rozšírenia IBV.

C . 6 . Telekomunikačné služby

Telekomunikačná sieť

V obci Divinka sú telekomunikačné služby zabezpečované firmou Telecom cez digitálnu ústredňu v Divine. Kapacita tejto ústredne je dostatočná, poskytuje hlasové i dátové služby pre obyvateľov všetkých obcí v divinskej doline.

Iba dvadsať zo 140-ich domácností využíva pripojenie na internet (časť Divinka). Pripravujú sa podmienky na pripojenie na internet aj v časti Lalinok.

Okrem pevných liniek sú obidve časti - Divinka aj Lalinok pokryté signálom mobilných operátorov. Operátor T-Com má v katastri obce vybudovaný svoj vysielateľ.

Príjem TV signálu je zabezpečený cez systém káblovej TV, vybudovaný v r. 2003. Káblová televízia zabezpečuje príjem slovenských a českých TV staníc a ďalšie vybrané programy šírené satelitmi.

Pošta

V obci nie je zriadená prevádzka Slovenskej pošty. Obyvatelia využívajú poštové služby v meste Žilina.

Miestny rozhlas

Systém miestneho rozhlasu v obci je značne poruchový. Veľkým problémom sa javí najmä vedenie rozhlasu z Divinky do časti Lalinok v lesnatej časti územia obce. Táto časť sa stáva terčom vandalov, ktorí odrezávajú drôty zo systému.

Opakujúci sa problém je možné vyriešiť vedením systému v zemi.

SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

D.1. Školstvo, kultúra a šport

Školstvo

Predškolské a základné školské vzdelanie pre ročníky 1.-4. zabezpečuje pre obec základná škola s materskou školou. Tvorí jeden hospodáriaci subjekt s jedným riaditeľom. Inštitúcia sídli v dvoch samostatných budovách, v nevelkej vzájomnej vzdialenosti.

Materská škola Divinka

Objekt materskej školy bol postavený a uvedený do prevádzky v rámci „Akcie Z“ v r. 1986. Objekt tvorí poschodová budova s dvoma triedami, jedálňou, technickou časťou. Budova je vykurovaná plynom. Má samostatnú kotolňu. Jedna z tried slúži pre vyučovanie žiakov ZŠ. V objekte je jedáleň, ktorá zabezpečuje stravovanie pre MŠ, ZŠ a pre dôchodcov. Na nádvorí MŠ sú vybudované preliezky.

Objekt má vymenené okná, relatívne novú zachovalú strechu. Bude potrebné urobiť rekonštrukciu vonkajšieho plášťa (zateplenie) a rekonštrukciu vnútorného vybavenia. Prestavbou sa vytvoria nové priestory pre triedy, obnoví sa vnútorná infraštruktúra a zariadenie.

Škôlku v súčasnosti navštevuje 32 detí. Výchovno-vzdelávací proces zabezpečujú 3 učiteľky.

Základná škola

Základná škola sídli v samostatnej budove. Škola je zriadená pre ročníky 1.-4. Žiaci 5.-9. ročníka ZŠ navštevujú ZŠ v Divine. Niektoré deti ročníkov 1.-4. z Diviny - časti Lúky, zasa navštevujú túto ZŠ v Divinke.

Objekt súčasnej ZŠ bol postavený v r. 1912. Pôvodne škola pozostávala z jednej triedy a bytu pre rodinu učiteľa. Neskôr prešla prestavbou. V súčasnosti sú tu zriadené 3 triedy, kabinet a zborovňa pre učiteľov. Ďalšia trieda pre ZŠ je využívaná v objekte MŠ.

Základnú školu v súčasnosti navštevuje 74 detí. Vyučovanie zabezpečujú piati kvalifikovaní pedagógovia. Škola je vykurovaná plynom, je udržiavaná. Jej súčasťou je malá telocvičňa. Na výučbu telesnej výchovy sa využíva nádvorie školy a miestne futbalové ihrisko.

Škola je vybavená počítačovou učebňou a je pripojená na internet.

Obec plánuje kompletnú rekonštrukciu objektu MŠ s rozšírením priestorov pre 3 ďalšie učebne. Tým by sa vytvoril priestor pre všetkých žiakov ZŠ a deti z MŠ v jednom objekte.

Súčasná budova ZŠ by po rekonštrukcii, nadstavbe a prispôbení priestorov účelu mohla slúžiť ako sociálne zariadenie.

Kultúra

Kultúrno-spoločenský život v obci Divinka sa realizuje najmä v kultúrnom dome v časti Lalinok. Časť Divinka nemá vlastný kultúrny dom.

Objekt KD v Lalinke je jednoposchodový. Na prízemí sú priestory obecnej knižnice.

Knižnica disponuje s 5.763 knižničnými zväzkami a eviduje 47 čitateľov, čo je relatívne málo.

Ďalšie priestory KD sú v súčasnosti voľné - určené na prenájom.

Na poschodí objektu sa nachádza veľká sála, využíva sa na veľké kultúrne akcie - diskotéky, zábavy, plesy a pod. Kultúrny dom má kapacitu 80 osôb. V objekte nie je kuchynka, ani ďalší štandard vnútorného vybavenia nie je na požadovanej úrovni. Objekt je vykurovaný gamatkami.

Bude vhodné, aby objekt kultúrneho domu v Lalinku prešiel komplexnou rekonštrukciou, s novým usporiadaním vnútorných priestorov za účelom vytvorenia malej a veľkej sály, s vybavenou kuchynkou.

Obecná knižnica bola v prevádzke i v časti Divinka, v priestoroch kaštieľa v blízkosti budovy obecného úradu. Knižnica v Lalinku nie je napojená na internet.

Po zavedení internetu do časti Lalinok bude potrebné pripojiť i obecnú knižnicu. V priestoroch knižnice sa môžu vytvoriť 1-2 miesta s počítačovým vybavením za účelom využitia internetu deťmi, mládežou a celou verejnosťou. Je možné dokúpiť malý kopírovací stroj, ktorý by doplnil služby obecnej knižnice.

Kultúrne pamiatky

Na území obce, v časti Divinka sa nachádzajú dva historické objekty:

1. **Baroková kaplnka z prvej pol. 18. storočia.** Kaplnka je evidovaná ako kultúrna pamiatka. Je zachovaná, bez prestavieb, v pôvodnom stave. Jej technický stav je zlý, objekt chátra a potrebuje rekonštrukciu. Kaplnka je v správe rímsko-katolíckej cirkvi.

2. **Dvojtraktový renesančný kaštieľ v tvare „L“** z prelomu 16. a 17. storočia s klenbovými pivničnými priestormi umiestnený v strede obce. Do r. 2001 bol objekt využívaný krajskou knižnicou na verejné účely. V súčasnosti je uzavretý pre nedoriešený súdny spor medzi obcou Divinka a Krajskou žilinskou knižnicou.

Súčasťou areálu kaštieľa je veľký pozemok, jeho časť odkúpila fyzická osoba za účelom vybudovania rodinného domu.

Je potrebné, aby zvyšná časť pozemku ostala nedeliteľnou súčasťou zámockého areálu. Popri rekonštrukcii budovy by bol zriadený zámocký park ako oddychová zóna slúžiaca pre všetkých obyvateľov Divinky.

Po rekonštrukcii kaštieľa by bolo vhodné v objekte zriadiť národopisné múzeum spojené s históriou lokality alebo organizovať rôzne výstavy a kultúrno-spoločenské podujatia, ktoré by zároveň reprezentovali obec.

3. **Zachovalé drevené rodinné domy** sa nachádzajú v časti obce Lalinok.

Šport

V obci je vybudované 1 športové futbalové ihrisko. Služí pre futbalový oddiel Korata Divinka.

Postupne sa ihrisko dokončuje tak, aby vznikla polyfunkčná športová plocha pre všetky vekové kategórie obyvateľstva. V rámci areálu bude možné hrať nohejbal, volejbal, tenis.

Bolo by vhodné prispôbiť športovú plochu i pre zimné športy - napr. korčuľovanie, hokej.

Ihrisko má vybudované šatňu so sociálnymi zariadeniami a vybavením.

V lete sa v obci pravidelne organizujú cyklistické preteky v rámci Slovenského pohára a Memoriál Jozefa Novosada na trase Lalinok - Kotešová - Kolárovice - Melocik - Vysoká nad Kysucou.

V obci sa poriada aj turnaj o pohár starostu v malom futbale.

D. 2 .

D. 3 . Sociálna starostlivosť

V obci nie je zriadené zdravotné stredisko. Primárnu zdravotnícku starostlivosť pre občanov zabezpečuje Nemocnica s poliklinikou na Bratislavskej ulici v Žiline.

Vzhľadom k postupnému zvyšovaniu vekového priemeru obyvateľstva je nevyhnutné riešiť oblasť sociálnej starostlivosti o starších a postihnutých občanov.

V obci funguje opatrovateľská služba (3 opatrovateľky) a poskytujú sa obеды trom klientom v tejto sociálnej skupine. Bolo by vhodné vybudovať v obci denný stacionár s bezbariérovým prístupom, kde by bolo možné, v rámci starostlivosti o starších a postihnutých občanov, zabezpečiť komplexné opatrovateľské služby spojené s lekárskou starostlivosťou. V tomto zariadení by mohla byť zriadená aj klubovňa pre dôchodcov.

Obecný úrad každoročne organizuje posedenie s dôchodcami v priestoroch školy.

D. 4 . Správa obce

Správu obce a administratívne úkony a služby pre občanov zabezpečuje obecný úrad. Budova obecného úradu je bývalý objekt mlyna. Nachádza sa v centre obce v tesnom susedstve s historickou budovou kaštieľa. Po rekonštrukcii kaštieľa obecný úrad by mohol získať priestory v tejto budove. Súčasný objekt obecného úradu je zastaralý, technicky nevyhovujúci a potrebuje komplexnú obnovu.

Prestavbou by vznikol polyfunkčný dom, kde by boli zriadené klubové priestory pre rôzne spoločenské aktivity alebo priestory pre zriadenie prevádzok a služieb pre obyvateľstvo.

D.4. Obecný informačný portál a webová stránka obce

Tok šírenia informácií medzi občanmi, vzájomná komunikácia s obecným úradom, zastupiteľstvom a starostom obce môžu získať novú, lepšiu úroveň pri zriadení obecného informačného portálu. Tento portál by sa mal stať obdobou „obecných novín“. Môže vzniknúť ako komunikačný uzol, ktorý bude monitorovať život v obci, nabádať k občianskej diskusii a uľahčí obojsmerný prístup k informáciám. Uverejňovaním rokovaní vedenia samosprávy a zverejňovaním dlhodobých rozvojových plánov obce sa zamedzí podozreniam z korupcie a umožní občanom aktívne sa zapájať do rozhodovania o budúcnosti obce.

Keďže ide o internetovú stránku, predpokladá sa, že do jej aktualizácie sa budú zapájať najmä mladšie vekové kategórie, čo výrazným spôsobom prispeje k väčšej angažovanosti mladých ľudí do verejných a obecných problémov a záujmov. Posilní sa ich hrdosť na svoju obec.

Redakčnú radu obecného informačného portálu by mali tvoriť zástupcovia všetkých záujmových skupín v obci.

HOSPODÁRSKA ZÁKLADŇA

Hospodársku základňu v obci tvoria lesníctvo, drevárska a kamenárska výroba a v menšej miere cestovný ruch zastúpený chatárstvom a chalupárstvom. Kamenárstvo - výroba pomníkov, parapetné dosky, obklady budov (mramor, žula) atď. Drevárska výroba - stolárske práce (výroba nábytku, dvere, zárubne), obkladanie stien a kladenie. Na území obce sa nachádza nálezisko mastenca.

E.1. Poľnohospodárstvo

Obyvatelia Divinky a Lalinku sa v minulosti venovali pestovaniu zemiakov a obilia, chovu domácich zvierat. Pre vlastnú potrebu v súčasnosti pretrvávajú pestovanie zemiakov a obilia. Z ovocných stromov je v záhradách zastúpená jablň, čerešňa a slivky. Na území obce nepodnikajú farmári ani veľkopestovatelia.

Plochu poľnohospodárskej pôdy využíva LKV Svederník na pasenie hovädzieho dobytku a pestovanie trávy na seno.

V obci vyvíja svoju činnosť jeden samostatne hospodáriaci roľník, ktorý sa špecializuje na chov oviec.

Výmera územia

Územie	Celková výmera územia (ha)						
	spolu	v tom		nepoľnohospodárska pôda			
		Poľnohosp. pôda	Nepoľnohospod. pôda	v tom			
	517,4			lesný pozemok	vodná plocha	zastavaná plocha a nádvorie	ostatná plocha
		167,7	349,7	259,4	56,7	26,2	7,4

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Celková výmera katastra obce Divinka je 517,4 ha, z toho 167,7 ha je poľnohospodárska pôda a 349,7 ha z územia tvorí nepoľnohospodárska pôda s lesnými pozemkami, vodnými plochami, zastavanými a ostatnými plochami.

Plochu poľnohospodárskej pôdy v najväčšej miere tvorí trvalý trávny porast (116,9 ha), v menšej miere orná pôda (34 ha), malé plochy prídomevých záhrad (16,2 ha) a ovocných sádov (0,6 ha).

Poľnohospodárska pôda

Územie	Poľnohospodárska pôda (ha)						
	Spolu	v tom					
		orná pôda	chmeľnica	vinica	záhrada	ovocný sad	trvalý trávny porast
	167,7	34,0	-	-	16,2	0,6	116,9

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2001

Lesníctvo

Lesy zaberajú značnú časť územia obce Divinka, takmer 260 ha, čo je 50,1% z celkovej výmery územia.

Väčšinou ide o bukovo-smrekové lesy.

Na území obce pôsobia lesné spoločenstva v Divinke a Komposessorát v Lalínku Urbariát a Lesomajitelia, ktoré združujú vlastníkov lesov v súkromnom vlastníctve, zabezpečujú ťažbu dreva a obnovu lesov v súkromnom vlastníctve. Hospodárske využitie lesov v Divinke je vo forme predaja guľatiny a drevárskych základných produktov.

E.2. Obchod a služby

Obchodná sieť a služby

Obchodnú sieť v obci tvoria:

- COOP Jednota v časti Divinka
- COOP Jednota v časti Lalinok
- 1 súkromná predajňa potravín Mutalová - Divinka
- 1 pohostinstvo Konaříková - Divinka
- 1 pohostinstvo Šváňa - Divinka
- 1 nočný bar Lalinok

V obci nie sú iné druhy obchodných prevádzok, ani žiadny subjekt poskytujúci služby.

Za službami a tovarmi priemyselného charakteru dochádzajú občania Divinky do krajského mesta Žilina.

Cintoríny a domy smútku

Obec má dva cintoríny o celkovej ploche 0,4 ha. Cintorín v Divinke je umiestnený za obcou v smere na Bytču, v blízkosti domu smútku. Má dve časti - starú a novú časť. Na pochovávanie sa využívajú obe časti cintorína.

Časť Divinka má v prevádzke dom smútku z r. 1997, ktorý sa využíva i na bohoslužby. Hlavná miestnosť má kapacitu cca 50 osôb.

Časť obce Lalinok má cintorín umiestnený nad obcou. Na tom istom pozemku je umiestnený aj dom smútku, ktorý bol vybudovaný v r. 1987 a je taktiež využívaný i na bohoslužby. Cintorín v tejto časti obce už kapacitne nevyhovuje a preto sa pripravuje jeho rozšírenie. V prvom rade bude potrebné vysporiadať vlastnícke vzťahy v rámci okolitých pozemkov a pripraviť projektovú dokumentáciu.

Hasičská zbrojnica

V časti obce Divinka je aktívny dobrovoľný hasičský zbor (DHZ), založený v r. 1933. Hasičská zbrojnica je umiestnená v budove Obecného úradu Divinka. Vo výbave zbrojnice je požiarne vozidlo AVIA a príviesná motorová striekačka PS-12 s výbavou. Technický stav zariadenia a doplnkov je dobrý, pravidelne kontrolovaný. Členovia DHZ sa zúčastňujú súťaží na miestnej a regionálnej úrovni.

E.3. Cestovný ruch

V obci nie je rozvinutý cestovný ruch. Nenachádzajú sa tu žiadne zariadenia cestovného ruchu, nie je prevádzkované privátne ani iné ubytovanie.

V katastri obce je niekoľko samostatných súkromných chát a rekreačných domčekov. Obec má však určitý potenciál vhodný pre rozvoj prímestského cestovného ruchu a jednodňovej rodinnej rekreácie pre občanov blízkeho mesta Žilina.

Potenciál s dobrými podmienkami pre rozvoj tohto druhu cestovného ruchu tvoria:

- lyžiarsky vlek v časti Lalinok
- rybník pri hlavnej ceste Žilina - Bytča
- staršie objekty v obci určené na rekreáciu
- archeologické nálezisko na Veľkom Vrchu
- renesančný kaštieľ v intraviláne
- jestvujúce turistické trasy
- plánovaný projekt - vybudovanie náučného chodníka a vybudovanie vyhliadkovej veže
- plánované vybudovanie cyklotrás
- vysoká lesnatosť územia s možnosťami pre zber húb a liečivých rastlín.

Jednou zo zaujímavostí obce z historického i národopisného hľadiska je lokalita Veľký Vrch, sídlisko starej slovanskej kultúry. V minulosti sa tu realizovali archeologické výskumy, počas ktorých sa v lokalite našli rôzne vykopávky, ktoré sú uložené v Považskom múzeu v Žiline. Najvzácnejším nálezom z Divinky je strieborná minca tzv. divinského typu, ktorá je vystavená na Bratislavskom hrade.

Intravilán i extravilán obce sú vhodnými miestami najmä pre prímestskú rekreáciu rodinného typu najmä pre obyvateľstvo blízkej Žiliny. Dobré podmienky spočívajú v relatívne vysokej lesnatosti územia, vhodnej na prechádzky, nenáročnú turistiku, zber húb a liečivých rastlín.

Intravilánom a extravilánom obce vedú viaceré turistické trasy. Časť z nich je už obnovená. Obec má v pláne vybudovať cyklotrasu vedúcu katastrom obce s napojením na existujúcu magistrálu.

Zaujímavým je plánovaný projektový zámer turistického chodníka s náučnou tematikou na Veľkom vrchu, ktorý by mal viesť trasou Budatín - Hradisko - Lalinok - Divina - Divinka.

Vybudovanie náučného chodníka bude spojené s vybudovaním vyhliadkovej veže.

Ďalšou možnosťou prímestskej rekreácie je plocha Hričovskej priehrady. Časť plochy sa nachádza v katastri obce Divinka, na ktorej je možné pestovať vodné športy.

V intraviláne je vybudovaný lyžiarsky vlek v dĺžke cca 300 m, so stredne náročnou lyžiarskou traťou.

Pri vleku je potrebné rekonštruovať osvetlenie, dobudovať sociálne zariadenia, stánky s občerstvením, parkovacie plochy.

Mimo intravilánu, pri hlavnej ceste Žilina - Bytča sa nachádza rybník, hojne využívaný miestnymi obyvateľmi počas letnej sezóny. Kúpanie je na vlastné riziko. Má upravené brehy a sú tu vybudované oddychové miesta - stoly s lavičkami. V zime pri silných mrazoch je využívaný miestnymi obyvateľmi, i obyvateľmi Žiliny na korčuľovanie a hokej. Rybník je v správe Povodia Váhu a jeho plochu má prenajatú Slovenský rybársky zväz.

V obci nie je turistická informačná kancelária a chýbajú akékoľvek propagačné materiály o možnostiach a zaujímavostiach tohto mikroregiónu.

V blízkej budúcnosti sa pripravuje vydanie publikácie o obciach Svederník, Dlhé Pole, Divina a Divinka. Pribudnúť by mali informačné a navádzacie tabule.

E.4. Životné prostredie

Životné prostredie obce je najviac ohrozované znečistenými vodami z odpadov rodinných domov a domácností. Okolie obce je veľmi znečistené. Už v r. 1994 pri kontrole kvality vody boli vo všetkých kontrolovaných vzorkách stopy po fekáliách.

Problém bude pravdepodobne pretrvávať ešte dlhšie obdobie aj po vybudovaní kanalizácie, pretože okolie je výrazne znečistené splaškami.

Miestny potok v intraviláne je taktiež znečistený po celej svojej dĺžke. Samotní obyvatelia znečisťujú jeho brehy domovým odpadom, odpadom zo záhrad, plastmi a pod. Pri zvýšenej hladine je tento odpad strhávaný tokom a odnášaný do riečišťa, kde sa hromadí a ohrozuje živočíšne a rastlinné druhy v rieke Divinke, ktorá je zaradená do pstruhového revíru.

Ďalším problémom životného prostredia v Divinke sú divoké skládky odpadu - priemyselného alebo stavebnej suty, ktoré v katastri obce zanechávajú anonymné osoby. Obec pravidelne zabezpečuje likvidáciu týchto skládok. Ide najmä o staré televízory, chladničky a ďalšie spotrebiče a nepotrebné staré veci z domácností.

V obci sa realizuje separovaný zber PET fliaš a skla, ktorý je pravidelne odvážaný zmluvnou organizáciou.

Obyvatelia Divinky ročne vyprodukujú priemerne 341 ton komunálneho odpadu, ktorý je odvážaný firmou T a T a. s. Žilina na skládku Považský Chlmec.

Parková zeleň v intraviláne zaberá plochu cca 0,2 ha. Zeleň nie je udržiavaná. Súvislejšiu plochu tvorí iba malý parčík v Divinke pri kríži.

Problémom sa javia aj neregulované toky rieky Divinky, a najmä jej bezmenných prítokov, ktoré sú zanesené rôznym odpadom a naplaveninami. Brehy sú zarastené náletovými drevinami a bujným porastom. V niektorých častiach voda odplavuje brehy potokov až k plotom a priľahlým pozemkom. Tieto všetky faktory pôsobia negatívne najmä pri zvýšení hladiny vody a často dochádza k záplavám blízkych pozemkov a záhrad.

Bude potrebná kompletná regulácia týchto tokov v celom intraviláne obce s pravidelným následným čistením brehov a tokov, aby sa zabránilo vylievaniu vody z koryta potokov.

E.5. Ľudské zdroje

Organizácie, združenia, spolky

V obci sú činné organizácie:

1. Urbariát v Divinke
2. Komposessorát v Lalinku
3. Dobrovoľný hasičský zbor v Divinke
4. Futbalový oddiel Korata Divinka - družstvo žiakov a dospelých, účinkuje v okresnej súťaži 1. triedy

Významní predstavitelia obce

- *Martin Medňanský* (*1840) - básnik, spisovateľ.

- *Vojtech Križan st.* - učiteľ, riaditeľ školy, správca, režisér ochotníckeho divadla, autor viacerých kníh z oblasti včelárstva. Rozšíril pestovanie ovocia - najmä ríbezlí medzi obyvateľmi.
- *Vojtech Križan ml.* - vydal viaceré publikácie zamerané na poľovníctvo a streleckú techniku.

E.7. Majetok obce

Obec Divinka vlastní nasledujúci majetok:

Stavby

1. Vodovod
2. Dom smútku - Divinka
3. Budova Základná škola - Divinka
4. Suché WC - ZŠ Divinka
5. Oplotenie školy
6. Studňa
7. Kultúrny dom - Lalinok
8. Autobusové čakárne 5 ks
9. Budova požiarnej zbrojnice - stará
10. Budova OÚ - Divinka
11. Materská škola - Divinka
12. Dom smútku - Lalinok
13. Oplotenie cintorína v Divinke
14. Oplotenie cintorína v Lalinku
15. Rozhlasové vedenie
16. Prípojka DS v Lalinku
17. Miestna komunikácia
18. Odkanalizovacie zariadenie
19. Oplotenie nového cintorína
20. Odkanalizovanie lokal.
21. Kanalizácia pred OÚ v Divinke
22. Most železobetónový - Divinka
23. Most - Lalinok
24. Kanalizácia pred OÚ - Divinka
25. Chodník pre peších - Divinka
26. Obrubníky pred OÚ v Divinke
27. Technická infraštruktúra 16 b. j. - Lalinok
28. Káblová televízia
29. Oporný múr pri MK

Pozemky

1. Ihrisko - Lalinok
2. Pozemok pod KD v Lalinku
3. Pozemok pod MŠ
4. Pozemok - budova OÚ
5. Ihrisko futbalové - Divinka

6. Cintorín Divinka
7. Miestna komunikácia - Ťažký
8. Pozemok pod vodáreň
9. Pozemok pod stožiar
10. Spodná ulica
11. Časť Hornej ulice
12. Záhrada pri OÚ Divinka
13. Školská záhrada
14. Pozemok pri ihrisku
15. Dvor ZŠ Divinka
16. Cesta k Papučíkovi - Lalinok
17. Potok okolo Zuziaka
18. Cesta k Sobolovi - Lalinok
19. Cesta k Staníkovi - Lalinok
20. Zastavaná plocha DS - Divinka
21. Medza pod Novosadom - Lalinok
22. Cesta k Rišovi - Lalinok
23. Cesta k Jarošovi - Lalinok
24. Cesta ku Goreľčíkovi - Lalinok
25. Cesta okolo Šikulinca
26. Pozemok ku Slávikovi + cesta
27. Potok okolo Švaňu - Lalinok
28. Cesta k Novosadovi - Lalinok
29. Cesta k Šeroníkovcom - Divinka
30. Cesta na Záhumnie - Divinka
31. Cesta na ihrisko - Divinka
32. Chodník za Horváthom
33. Potok pred OÚ prech. - Divinka
34. Pozemok pri Sobolovi - Divinka
35. Pozemok pod bytovkou 16 b. j.
36. Pozemok pod bytovkou 24 b. j.
37. Pozemok - bytovka 16 b. j.
38. Pozemok - bytovka 24 b. j.
39. Cesta do Diviny - Vrtielky
40. Cesta hore Lalinkom + p
41. Cesta okolo Hajného - Divinka
42. Potok Divinka
43. Cesta do Diviny
44. Cintorín Lalinok

F/ SWOT ANALÝZA

Pre vytvorenie stratégie usmernenia budúceho vývoja obce je dôležité prezentovať výsledky sociálno-ekonomickej analýzy obce vo forme SWOT analýzy.

SWOT analýza slúži ako praktický nástroj na hodnotenie územia a aktivít, ktoré sa v ňom uskutočňujú. Silné a slabé stránky opisujú vnútorný stav týkajúci sa najmä minulosti a prítomnosti obce, príležitosti a ohrozenia sa týkajú vonkajších faktorov a majú skôr väzbu na budúcnosť obce. Svojim usporiadaním silné - slabé stránky, príležitosti - ohrozenia, tvoria podstatu úvah, ktoré sú potrebné pri formulovaní stratégie budúceho vývoja obce, ako zachovať alebo rozvíjať jej silné stránky, ako odstraňovať respektíve eliminovať slabé stránky, ktoré z budúcich príležitostí možno využiť pre jej ďalší rozvoj a akými aktivitami možno čeliť očakávaným ohrozeniam jej ďalšieho rozvoja.

(skratka SWOT je odvodená z anglického Strength = silné stránky, Weaknesses = slabé stránky, Opportunities = príležitosti, Threats = ohrozenia)

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • región s kvalitným životným prostredím • blízkosť krajského mesta Žilina • poloha obce na cestnej spojnici Žilina - Bytča • málo znečistené ovzdušie • zaznamenaný zvýšený záujem o výstavbu rodinných domov v obci • úspešný rozvoj obce v posledných rokoch (bytová výstavba) • dobré dopravné spojenie s krajským mestom Žilina a okresným mestom Bytča • kvalifikovaná pracovná sila • zaujímavá morfológia terénu vhodná pre rôzne formy cestovného ruchu • relatívna blízkosť českého a poľského trhu • veľmi dobré možnosti nemasových foriem rekreácie a turizmu • vybudovaný lyžiarsky vleč • členstvo obce v združení Javorníky - Východ • prebiehajúca výstavba HBV • dostupnosť k vodnej ploche - rybník, Hričovská priehrada • prítomnosť archeologického náleziska 	<ul style="list-style-type: none"> • pomalé rozvíjanie malého a stredného podnikania a nedostatok pracovných príležitostí • absencia všetkých druhov služieb pre obyvateľstvo • nedobudovaná infraštruktúra (odkanalizovanie) • zlý technický stav miestnej cestnej siete • neregulované brehy potokov v intraviláne spôsobujú časté záplavy • zlý technický stav kaštieľa • relatívne vyšší priemerný vek obyvateľstva • nedostatok finančných prostriedkov na realizáciu investičných zámerov • nízka kúpyschopnosť domáceho obyvateľstva • komplikované vlastnícke vzťahy • malý investičný potenciál obyvateľov • neudržiavané plochy územia • nedostatočná propagácia obce • chýbajúca webová stránka o obci/obecný informačný portál • nízka miera využívania IT technológií - iba málo domácností je pripojených na internet • knižnica nie je pripojená na internet • málo rozvinuté profesné a záujmové

	<p>štruktúry občianskej spoločnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • nedostatok voľnočasových aktivít pre rôzne vekové kategórie obyvateľstva • nevybudované priestory pre využitie voľného času - športový areál, zlý technický stav kultúrneho domu • nedostatok kooperácie miestneho obyvateľstva pri vytváraní spoločného produktu
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> • prebieha výstavba HBV • dostatočné plochy a možnosti pre rozvoj IBV v rámci intravilánu • atraktívne prírodné prostredie • morfológické a klimatické predpoklady pre zimné a letné športy • podhorská oblasť so značnou rozlohou lesa • dostatok pracovnej sily • možnosti rozvoja služieb • dostatok drevnej hmoty a biomasy • výhodná poloha s primerane dobrou dostupnosťou po miestnych komunikáciách • možnosti pre čerpanie financií z eurofondov • možnosť rekonštrukcie objektov obecného úradu, ZŠ a MŠ, kultúrneho domu s vytvorením nových priestorov • prepojiť regionálny a mestský turizmus s prírodným prostredím obce • rozvoj cezhraničnej spolupráce (česká, poľská strana) • možnosti rozvoja agroturistiky - chov koní • možnosti pestovania liečivých rastlín za účelom predaja • možnosti podieľať sa na vlastníctve kaštieľa s následnou rekonštrukciou • vytvorenie stálej expozície v kaštieli • možnosti vytvorenia priestorov v rekonštruovanom kaštieli pre samosprávu obce • možnosti vybudovania vyhliadkovej veže • pripravovaný projekt vybudovania náučného turistického chodníka 	<ul style="list-style-type: none"> • malá odvaha obyvateľov vstupovať do podnikateľských aktivít • konzervatívnosť obyvateľstva • nízka motivácia obyvateľstva k rozvoju podnikateľských aktivít • negatívna spoločenská atmosféra v regióne vyplývajúca zo sociálnych pomerov • nízka využiteľnosť pracovnej sily na území obce • ponuka nekompletných produktov CR • nízke produkčné parametre poľnohospodárstva • potreba riešenia vlastníckych práv pri investíciách spoločenského záujmu • zložitosť vysporiadania vlastníckych vzťahov • nedostatočná regionálna spolupráca • vysoká finančná náročnosť potrebných rekonštrukcií ZŠ, MŠ, OÚ, kultúrny dom • vysoká finančná náročnosť rekonštrukcie kaštieľa

• možnosti prímestskej rodinnej rekreácie pri rybníku - po prenajatí vodnej plochy od správcu • možnosti poriadania rybárskych pretekov, v zime korčuľovanie	

G/ ANALÝZA PROBLÉMOV OBCE DIVINKA

Základné problémy v obci

- Odchod aktívnej vrstvy obyvateľstva za prácou mimo región
- Nevybudovaná kanalizácia - (Vodárenská spoločnosť SEVAK a. s. plánuje odkanalizovanie tejto oblasti od r. 2012)
- Zlý technický stav miestnych komunikácií, chýbajúce chodníky
- Neregulované toky potokov spôsobujú časté záplavy
- Nedostatočný prílev investícií do obce
- Nevybudované parkoviská
- Zlý technický stav kaštieľa v centre obce
- Nedoriešené vlastnícke vzťahy súkromných vlastníkov, urbariátu
- Lesné cesty nie sú majetkom obce a nie je dosah na zmenu ich technického stavu
- Zlý technický stav miestneho rozhlasu často poškodzovaného vandalmi
- Absentujúce služby pre obyvateľstvo
- Nezáujem, obavy obyvateľov obce vstupovať do podnikateľských aktivít
- Chýbajúca kapitálovo silná vrstva obyvateľov ochotných investovať v obci
- Pasívny postoj časti obyvateľov obce k spoločensko-ekonomickému rozvoju obce
- Nedostatočné využívanie existujúceho prírodného bohatstva obce pre rozvoj zimnej i letnej turistiky - vlek, vybavenie, rybník, archeologické nálezisko
- Nedostatočný technický stav objektov občianskej vybavenosti: MŠ, OÚ, KD

H/ VÍZIA

Vízia vyjadruje spoločnú predstavu všetkých zainteresovaných osôb a inštitúcií o budúcej potrebe obce. Musí byť založená na dokonalom poznaní prostredia.

Výsledkom realizovaného auditu bolo, že sa zmonitorovali existujúce zdroje, potenciál obce, čiže údaje o disponibilných zdrojoch, potrebných pre jej ďalší rozvoj.

Výsledky zo SWOT analýzy, príležitosti a možnosti sú syntézou prípravy podkladov k rozhodovaniu, kam má obec smerovať a s akým rizikom má počítat'.

Na základe všetkých pozitívnych a negatívnych faktorov je možné načrtnúť nasledujúcu víziu obce Divinka:

Obec Divinka sa stane v priebehu obdobia 5-10 rokov modernou obcou s kompletne vybudovanou infraštruktúrou a zachovalým životným prostredím. Vďaka blízkosti k mestu Žilina bude aj atraktívnou lokalitou pre individuálnu bytovú výstavbu a obľúbeným miestom pre prímestskú rodinnú rekreáciu.

Obec Divinka bude dobrým miestom pre bývanie s určitou ponukou pracovných príležitostí s dobudovanou technickou infraštruktúrou, s určitými sociálnymi službami a vyhovujúcim životným prostredím. Prosperita obce bude založená na tvorivom podnikateľskom prostredí, najmä v oblasti cestovného ruchu, služieb, obchodu a remeselníckej výroby.

Obec sa stane nielen miestom pre bývanie a oddych pre domácich obyvateľov, ale i pre jej návštevníkov a imigrantov.

S kvalitným životným prostredím obec Divinka bude vyhľadávaným obytným zázemím pre okolité mestá, najmä Žilinu a Bytču.

I/ ROZVOJOVÉ POTENCIÁLY

Na základe prezentácie výsledkov auditu územia, zdrojov obce a výsledkov SWOT analýzy boli identifikované súčasné rozvojové potenciály obce Divinka:

Ľudské zdroje

- dostatok vhodnej pracovnej sily

Prírodný, sídelný a kultúrno-historický potenciál

- zachovalé prírodné danosti
- blízkosť k mestu Žilina
- dobré dopravné prepojenie na väčšie sídla - Žilina, Bytča
- vhodné možnosti pre rozvoj IBV a HBV
- prítomnosť kultúrno-historickej pamiatky kaštieľa
- po rekonštrukcii kaštieľa možnosť získania atraktívnych reprezentačných priestorov
- dostatok možností pre ďalší rozvoj občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry
- možnosť rekonštrukcie kultúrneho domu, zavedenie internetu do miestnej knižnice

Cestovný ruch a rekreácia

- rozvoj služieb pre prímestský cestovný ruch (stravovanie, relaxačné masáže, vodné športy, športové rybárstvo, zimné korčuľovanie...)
- v menšej miere podmienky pre rozvoj chatárstva a chalupárstva
- vybudovaný lyžiarsky vleč, možnosť dobudovania vybavenosti strediska
- možnosť rozvoja agroturistiky
- využitie rybníka - súvislej vodnej plochy
- využitie archeologického náleziska na Veľkom Vrchu
- realizácia projektového zámeru - náučný chodník
- realizácia projektového zámeru - vyhliadková veža

Hospodárstvo a podnikanie

- spracovanie drevnej hmoty
- spracovanie biomasy
- rozvoj maloobchodu a služieb pre verejnosť
- rozvoj remesiel založených na tradíciách
- možnosť pestovania liečivých rastlín ako hospodárska činnosť
- včelárstvo
- chov domácich zvierat

Väčšina faktorov identifikovaných ako rozvojový potenciál je spätých s oblasťou rozvoja obytno-rekreačnej funkcie obce. Tieto oblasti sa stávajú pre obec dominantnými na obdobie najbližších 5-10 rokov.

Základom ostáva dobudovanie technickej infraštruktúry - vybudovanie kanalizačnej stoky, následná rekonštrukcia miestnych komunikácií, vybudovanie chodníkov, regulácia potokov, dobudovanie ďalších objektov občianskej vybavenosti (rekonštrukcia kultúrneho domu, objektu obecného úradu, rekonštrukcia kaštieľa, zateplenie budov ZŠ a MŠ, vybudovanie

domova sociálnych služieb), dobudovanie športového areálu, výsadba parkovej zelene a celková premena estetického vzhľadu obce Divinka.

Rozvojové potenciály je dôležité využívať komplexne, pretože naplnenie ich vzájomného vzťahu a súvislostí prinesie rozhodujúce výsledky a prosperitu obce.

J/ STRATEGICKÉ CIELE ROZVOJA OBCE

J.1. Ciele rozvoja obce

Rozvojová stratégia obce vychádza z výsledkov auditu územia, komplexných analýz hospodársko-sociálnej situácie, zo SWOT analýzy, z identifikovaného rozvojového potenciálu a z ďalších faktografických údajov a porovnaní. Definovanie globálneho cieľa a strategických cieľov v jednotlivých oblastiach hospodársko-sociálneho rozvoja obce je dôležité z hľadiska naplnenia rozvojových zámerov a priorít obce. Pod každý strategický cieľ sú zahrnuté priority investičného i neinvestičného charakteru. Tie sa môžu podľa situácie, potreby a finančného zabezpečenia dopĺňať a modifikovať, tak ako si to spoločensko-ekonomický vývoj v obci bude vyžadovať. Globálny cieľ a strategické ciele však majú svoju dlhodobú platnosť a ich naplnenie je zárukou budúcej rozvinutej a prosperujúcej občianskej komunity.

Globálny cieľ rozvoja obce

***KOMPLEXNÁ PREMENA OBCE DIVINKA V INTENCIÁCH SÚČASNEJ POTREBY
A BUDÚCEJ PROSPERITY OBCE.***

J.2. Strategické ciele rozvoja obce

- 1. Pozitívne využiť rozvojový potenciál obce (prírodné prostredie a danosti, duchovné hodnoty, ľudský potenciál) v rámci investičných i neinvestičných aktivít, podporený finančným príspevkom zo ŠF EÚ a iných zdrojov.*
- 2. V dostatočnej miere využiť a podporiť rôzne formy podnikania, najmä v oblasti služieb*
- 3. Rozvinúť všestrannú aktivitu komunity obce vo všetkých oblastiach spoločenského a kultúrneho života na základe spolupráce a tvorených partnerstiev.*
- 4. Udržať cyklicky sa opakujúce súčasné kultúrno-spoločenské a športové aktivity založené na tradíciách obce spolu s vytváraním cezhraničných partnerstiev (česká a poľská strana).*
- 5. Vytvárať priestor na vzostup spoločenského vedomia prístupom k informáciám, celoživotnému vzdelávaniu a informačným technológiám. Podpora pripojenia domácností na internet. Založenie a pravidelná aktualizácia obecného informačného portálu.*
- 6. Využiť v maximálnej miere danosti obce pre rozvoj cestovného ruchu, najmä prímestskej rekreácie, letné a zimné športy, jednodňová rekreácia.*

Vychádzajúc z uvedených strategických cieľov pre nasledujúcich 5-10 rokov treba uskutočniť aktivity v týchto oblastiach:

- 1. Dobudovať technickú infraštruktúru (kanalizácia, obnova krytu miestnych komunikácií, vybudovanie chodníkov).*
- 2. Zamerať sa na rozvoj cestovného ruchu a trvalú ochranu životného prostredia.*
- 3. Vytváranie podmienok pre vybudovanie rodinného zázemia, najmä v bytovej výstavbe, v sociálnej oblasti starostlivosti o rodinu - udržať pozitívny index vitality, zabezpečiť starostlivosť o hendikepovaných a prestárlych občanov.*
- 4. Podpora všestranného rozvoja služieb, maloobchodu a možnosti sebarealizácie občanov - živnostenské podnikanie a pod.*
- 5. Podpora ďalšieho rozvoja sociálnej infraštruktúry a občianskej vybavenosti v obci - Dom sociálnej starostlivosti, dobudovanie športového areálu, rekonštrukcia kultúrneho domu, objektov ZŠ, MŠ a obecného úradu.*
- 6. Získanie finančných prostriedkov na rekonštrukciu kaštieľa, resp. majetkový podiel obce v nehnuteľnosti za účelom neskoršej možnosti využívania priestorov v rekonštruovanom objekte.*
- 7. Podporovať ekonomické aktivity v oblasti cestovného ruchu, tradičných remesiel, obchodu, poľnohospodárstva, lesníctva.*
- 8. Rozvíjať kultúrne a historické tradície a duchovný život na báze spolupatričnosti, patriotizmu a národnej identity.*
- 9. Budovanie estetického, ekologicky čistého životného prostredia so zreteľom na trvalo udržateľný rozvoj v rámci mikroregiónu.*
- 10. Podpora vzdelanostnej úrovne obyvateľov podporovaním celoživotného vzdelávania, využívaním informačných technológií.*
- 11. Propagácia obce ako lokality pre rozvoj IBV i cestovného ruchu miestneho významu.*
- 12. Založenie informačného portálu pre občanov - s možnosťou informovania o aktivitách obecného úradu a možnosťou vyjadrenia sa občanov k verejným záležitostiam a posilnenie záujmu hlavne mladších obyvateľov o obec.*

J.3. Finančné a administratívne zabezpečenie aktivít obce

Zdroje na financovanie investičných aktivít v obci je najvýhodnejšie získavať formou nenávratného finančného príspevku (NFP) zo štrukturálnych fondov EÚ (ŠF EÚ). Pre vypracovanie projektov do rôznych opatrení v rámci podpory regionálnej politiky a zvýšenia konkurencieschopnosti regiónov je potrebné pripraviť štúdie realizovateľnosti, usporiadať vlastnícke vzťahy, zabezpečiť technickú dokumentáciu k objektom určeným na rekonštrukciu. K úspešnej realizácii projektu podporeného zo štrukturálnych fondov EÚ je potrebné zachovanie dobrej platobnej schopnosti obce, nakoľko tieto zdroje sú založené na princípe refundácie - t. j. obec musí investičné aktivity financovať určité obdobie vždy z vlastných zdrojov, ktoré sa postupne refundujú (vracajú) z príslušného ministerstva alebo implementačnej agentúry (alebo

VÚC). K týmto zdrojom je potrebné započítať i finančnú spoluúčasť obce (dofinancovanie projektu z vlastných zdrojov, ktoré nie sú obci refundované).

V čase tvorby tohto plánu nie je ešte presne rozhodnuté o typoch podpory a grantových schémach, na základe ktorých by obec mohla čerpať finančné zdroje zo ŠF EÚ. V súčasnosti prebiehajú rokovania o Národnom strategickom a referenčnom rámci Slovenskej republiky na roky 2007-2013 (NSRR) s európskou komisiou. Po zverejnení jeho definitívnej verzie je potrebné tento materiál dôkladne preštudovať a prekonzultovať s obecným zastupiteľstvom.

Na základe vyhlasovaných výziev sa zabezpečí vypracovanie projektovej žiadosti do konkrétneho opatrenia a využijú sa pripravené materiály z akčného plánu obce (štúdie, vlastníctvo, výpisy z katastra, technická dokumentácia a pod.)

V súvislosti s investičnými zámermi je potrebné, aby si obec udržiavala dobrú platobnú schopnosť. Pri hodnotení projektov sa totiž kladie veľký dôraz na finančné zabezpečenie projektu zo strany žiadateľa, resp. schopnosť žiadateľa celý projekt prefinancovať i počas období, kedy treba vyrovnávať záväzky voči dodávateľom a zároveň preklenúť časové obdobie do refundácií faktúr ministerstvom. Na tento účel bude možné čerpať i úver z banky, ktorá taktiež bude vyžadovať dobrú platobnú disciplínu.

V rámci administratívneho zabezpečenia plnenia akčného plánu a ďalších strategických plánov, ideálne by bolo vytvorenie pracovného miesta projektového manažéra na obecnom úrade, ktorý by sledoval plnenie týchto plánov, zabezpečoval ich administráciu a styk s kompetentnými orgánmi a občanmi. Zároveň by sledoval jednotlivé výzvy k predkladaniu projektov. Takýto pracovník by mohol postupne projekty pre obec i vypracovať.

Ďalšou alternatívou je spolupráca s externými odborníkmi, ktorí sa touto problematikou zaoberajú a na základe vzájomnej dohody budú včas kontaktovať starostu o možnostiach podania projektov.

Zásadnými podmienkami sú:

- vysporiadanie vlastníckych vzťahov obecného majetku
- schopnosť obce finančne zabezpečiť implementáciu projektu
- dofinancovanie projektu z vlastných zdrojov

Je potrebné si uvedomiť, že aj keď ŠF EÚ výrazne napomáhajú rozvoju regiónu či obce, proces získania finančných prostriedkov z týchto fondov je veľmi náročný a zložitý.

V prioritách rozvoja obce sú preto navrhnuté aktivity ako vypracovanie technickej dokumentácie, príp. štúdie a ďalšie základné materiály ako prvé odborné kroky, ktoré môžu viesť k vypracovaniu konkrétnych projektov.

K/ PRIORITY ROZVOJA OBCE, AKTIVITY

Aktivita	Popis aktivity	Realizátor	Predpokladaná doba realizácie	Predpokladané finančné náklady/Zdroj financovania
1. PRIEMYSEL A SLUŽBY - PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE V OBCI				
1.1. Podpora podnikateľských aktivít v obci	<ul style="list-style-type: none"> * Podpora remeselníckych prevádzok a existujúcej drobnej výroby * Začínajúce investičné aktivity podnikateľských subjektov v oblasti spracovania dreva a iných domácich surovín a polotovarov 	Obec Malí a strední podnikatelia	2007-2015 2007-2015	5 mil. Sk/vlastné zdroje, ŠF EÚ
1.2. Rozšírenie siete obchodov	<ul style="list-style-type: none"> * Rozšírenie siete obchodov podľa potreby * Zavedenie služieb pre obyvateľstvo 	Obec Malí a strední podnikatelia	2007-2015	10 mil. Sk/vlastné zdroje investorov
1.3. Dlhodobá podpora miestnych začínajúcich podnikateľov	<ul style="list-style-type: none"> * Výber vhodných priestorov pre novovznikajúce podnikateľské subjekty * Vytvorenie motivačného podnikateľského prostredia * Usporiadanie vlastníckych vzťahov * Príprava technickej dokumentácie - stavebné povolenie * Podpora rozvoja služieb, drobných prevádzok zo strany OÚ 	Obec Živnostníci	2007-2013	Podľa druhu zvolených aktivít
2. DOMOVÁ A BYTOVÁ VÝSTAVBA				

2.1. Rozvoj IBV	<ul style="list-style-type: none"> * Vypracovanie štúdií vybraných lokalít za účelom IBV: Nad Brehy, Kopanica, Lalinok - oproti cintorínu spolu cca 30 RD * Majetkovo-právne vysporiadanie pozemkov vo vybraných lokalitách * Vybudovanie infraštruktúry vo zvolených lokalitách * Príprava inžinierskych sietí pre novú IBV * Zavedenie elektriny (nové trafostanice + rozvody) * Zavedenie plynu, vodovod, kanalizácia 	Obec Individuálni stavebníci SPP, SSE a. s., SEVAK, súkromní investori	2007-2010	600 tis. Sk/vlastné zdroje
	<ul style="list-style-type: none"> * Vybudovanie infraštruktúry vo zvolených lokalitách * Príprava inžinierskych sietí pre novú IBV * Zavedenie elektriny (nové trafostanice + rozvody) * Zavedenie plynu, vodovod, kanalizácia * Realizácia individuálnej bytovej výstavby podľa výsledkov štúdií 30 RD * Podpora budovania individuálnej bytovej výstavby v obci * Vybudovanie bytovky HBV 24 bytov 	Obec Malí a strední podnikatelia Individuálni stavebníci	2010-2012	3 mil. Sk/vlastné zdroje obce, stavebníkov, stavebné úvery, ŠFRB
3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA				
3.1. Vybudovanie kanalizačnej siete	<ul style="list-style-type: none"> * Vybudovanie stokovej siete v obci a kanalizačné prípojky 	SEVAK a. s. Obec Združenie Javorníky - Východ	2012-2014	14 mil. Sk/Kohézny fond EÚ, zdroje SEVAK a. s.
3.2. Rekonštrukcia krytu miestnych komunikácií	<ul style="list-style-type: none"> * Obnova krytu miestnych komunikácií po ukončení budovania kanalizačnej siete: cca 5,5 km miestnych komunikácií * Projektová dokumentácia * Stavebné povolenie * Investičné aktivity 	VÚC Obec	2014-2016	12 mil. Sk/zdroje VÚC, vlastné zdroje, ŠF EÚ, úvery
3.3. Vybudovanie chodníkov v intraviláne	<ul style="list-style-type: none"> * Dokumentačná príprava * Dobudovanie chodníka popri ceste III/50757 od centra po ZŠ cca 80 m, okolo cesty - MŠ 	Obec	2014-2016	1,2 mil. Sk/vlastné zdroje, úvery, ŠF EÚ
3.4. Výstavba parkovísk	<ul style="list-style-type: none"> * Projektová dokumentácia * Vysporiadanie vlastníckych vzťahov 	Obec Vlastníci dotknutých	2009-2010	1,5 mil. Sk/vlastné zdroje, úvery, ŠF EÚ

	* Výstavba parkovísk - investičné aktivity parkovisko Lalinok 300 m ²	pozemkov		
3.5. Dobudovanie vodovodnej siete	* Dobudovanie vodovodnej siete - pripojenie miestnych častí v Lalinku - Hôrka, úsek na Hornej ulici, dĺžka cca 1.000 + 200 m	Obec	2007	2,5 mil. štátne zdroje
3.6. Rekonštrukcia lesných ciest	* Vysporiadanie vlastníckych vzťahov * Dokumentačná príprava * Rekonštrukcia lesných ciest	Obec Urbariát	2009-2011	Podľa druhu a rozsahu zvolených aktivít/vlastné zdroje, úvery, ŠF EÚ
4. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ, KULTÚRA, ŠPORT				
4.1. Rekonštrukcia a prestavba objektu obecného úradu	* Rekonštrukcia objektu a prispôsobenie priestorov na klubové priestory, priestory na poskytnutie služieb * Príprava technickej dokumentácie * Realizácia investičného projektu	Obec	2009-2010	Vlastné zdroje, úvery, ŠF EÚ 300 tis. Sk 7 mil. Sk
4.2. Dobudovanie športovo-oddychového areálu	* Dobudovanie športového areálu - športových plôch pri futbalovom ihrisku, ktorý bude slúžiť žiakom ZŠ i celej verejnosti	Obec	2008-2009	Vlastné zdroje, úvery, sponzori, zdroje ŠFRB, ŠF EÚ 2 mil. Sk
4.3. Rekonštrukcia budovy MŠ a vytvorenie priestorov pre ZŠ	* Vypracovanie projektovej dokumentácie * Investičné aktivity - prebudovanie a prispôsobenie priestorov navrhovanému účelu * Zvýšenie energetickej efektívnosti zateplením budovy, rekonštrukcia vnútorného vybavenia	Obec MŠ, ZŠ	2009 2009 2009-2012	Vlastné zdroje, úvery, ŠF EÚ 300 tis. Sk 5 mil. Sk
4.4. Rekonštrukcia objektu súčasnej ZŠ a zriadenie domu dôchodcov	* Vypracovanie projektovej dokumentácie * Investičné aktivity	Obec	2009 2010-2014	Vlastné zdroje, úvery, ŠF EÚ 150 tis. Sk 6 mil. Sk

4.5. Rekonštrukcia objektu kaštieľa a zámocký park	<ul style="list-style-type: none"> * Rokovanie o vlastníctve s VÚC - vysporiadanie vlastníckych vzťahov, * Ukončenie súdneho sporu s krajskou knižnicou - spoluvlastníctvo obce * Vypracovanie štúdie * Vypracovanie technickej dokumentácie * Investičné aktivity * Výsadba zelene, mobiliár, chodníky v parku 	Obec - príp. VÚC Krajská knižnica	2008 2009 2009 2009 2009-2012	Zdroje VÚC, zdroje obce, ŠF EÚ 100 tis. Sk podľa výsledkov štúdie/vlastné zdroje, (zdroje VÚC), ŠF EÚ
4.6. Rekonštrukcia objektu kultúrneho domu Lalinok	<ul style="list-style-type: none"> * Komplexná rekonštrukcia objektu KD s novým rozvrhnutím priestorov, vnútorné vybavenie * Technická dokumentácia * Investičné aktivity 	Obec	2008-2010	350 tis. Sk 6 mil. Sk/vlastné zdroje, ŠF EÚ
4.7. Rekonštrukcia miestneho rozhlasu	* Modernizácia, resp. kompletná výmena systému miestneho rozhlasu - vedenie v zemi	Obec	2008	Vlastné zdroje, ŠF EÚ 700 tis. Sk
4.8. Rekonštrukcia zastávok SAD	* Rekonštrukcia 3 ks zastávok SAD	Obec	2008- 2009	300 tis. Sk/vlastné zdroje
4.9. Rozšírenie plochy cintorína	<ul style="list-style-type: none"> * Rozšírenie plochy cintorína v Lalinku * Vysporiadanie vlastníckych vzťahov * Investičné aktivity 	Obec	2009-2010	Podľa druhu a rozsahu zvolených aktivít
5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE				
5.1. Regulácia tokov Divinského potoka a bezmenných prítokov	<ul style="list-style-type: none"> * Technická dokumentácia * Regulácia brehov v intraviláne - celková dĺžka v Divinke cca 150 m, v Lalinku cca 500 m 	Obec Správca toku	2008 2008-2009	1,5 mil. Sk Sk/vlastné zdroje, úvery, ŠF EÚ
5.2. Zriadenie centrálného kompostoviska pre obec	* Riešenie úlohy na základe platnej legislatívy	Obec VÚC MŽP SR	2007-2008	Vlastné zdroje, ŠF EÚ 100 tis. Sk

				1,5 mil. Sk
6. CESTOVNÝ RUCH				
6.1. Dobudovanie zimného lyžiarskeho strediska miestneho významu	Vybudovanie parkoviska, vybavenosti - sociálne zariadenia, bufety...) * Vysporiadanie vlastníckych vzťahov * Vypracovanie technickej dokumentácie * Investičné aktivity	Obec Súkromný investor	2009 2009-2010	Vlastné zdroje, súkromné zdroje úvery, ŠF EÚ 100 tis. Sk 300 tis. Sk 8 mil. Sk
6.2. Vybudovanie náučného chodníka vedúceho z Divinky cez Lalinok	* Vypracovanie štúdie uskutočniteľnosti * Vysporiadanie vlastníckych vzťahov * Vypracovanie technickej dokumentácie * Investičné aktivity v intraviláne obce	Obec Súkromní investori, vlastníci nehnuteľností	2007 2008 2008 2008-2009	Súkromné zdroje, ŠF EÚ, vlastné zdroje obce Podľa výsledkov štúdie
6.3. Vybudovanie cyklotrás	* Vypracovanie štúdií * Vysporiadanie vlastníckych vzťahov * Dokumentačná príprava * Realizácia investičných aktivít	Obec Obec, urbariát, súkromní vlastníci Združenie Drotária	2010 2011 2011 2012	Vlastné zdroje, ŠF EÚ 50 tis. Sk 80 tis. Sk 1,5 mil. Sk
6.4. Vytvorenie oddychovej zóny pri rybníku pri hlavnej ceste ZA - BY	* Vysporiadanie vlastníckych vzťahov - prenájom od správcu vodnej plochy * Inštalovanie osvetlenia, drobný mobiliár * Sociálne zariadenia, stánky	Správa vodnej plochy Obec Súkromní investori	2008 2008-2009	Podľa druhu a rozsahu zvolených aktivít
6.5. Vyhliadková veža	* Vybudovanie vyhliadkovej veže v lokalite na Veľkom Vrchu * Vysporiadanie vlast. vzťahov * Technická dokumentácia	Obec	2009-2010	700 tis. Sk
7. TELEKOMUNIKAČNÉ SIETE, PROPAGÁCIA OBCE A INFORMATIZÁCIA OBČIANSKEJ SPOLOČNOSTI				
7.1. Podpora zavádzania internetu do domácností	* Rozšírenie internetizácie do rozvojových plôch obce a časti Lalinok	Obec Správca siete	2008-2015	Správca siete Podľa potreby

a rozšírenie telekomunikačných sietí		Obec		
7.2. Vytvorenie informačného portálu obce	<ul style="list-style-type: none"> * Vytvorenie informačného portálu obce s hlavným zameraním na propagáciu obce v oblasti cestovného ruchu. Možnosť sledovať aktivity obce cez internet. Možnosť vyjadrovania sa občanov k verejným záležitostiam. * Využívanie relevantných informačných kanálov na zvýšenie propagáciu obce v oblasti CR * Využívanie internetu ako najdynamickejšie sa rozvíjajúceho informačného kanála 	Obec MSP Obyvatelia obce	2007-2008	Vlastné zdroje, ŠF EÚ 100 tis. Sk
7.3. Propagačné tlačoviny	<ul style="list-style-type: none"> * Vypracovanie, vydanie a distribúcia propagačných tlačovín o obci (v tlačenej verzii, v elektronickej verzii). * Vydanie publikácie o obci - autor J. Švaňa 	Obec	Priebežne podľa potreby 2008	Vlastné zdroje, ŠF EÚ 100 tis. Sk 300 tis. Sk
7.4. Pripojenie miestnej knižnice na internet	* Pripojenie na internet a zriadenie miest s počítačovou výbavou pre verejnosť	Obec Správca siete Miestna knižnica	2008	Vlastné zdroje, 100 tis. Sk
8. OŽIVENIE ĽUDOVÝCH TRADÍCIÍ A PÔVODNÝCH ĽUDOVÝCH REMESIEL V OBCI				
8.1. Udržanie existujúcich a podpora vznikajúcich tradícií v obci	<ul style="list-style-type: none"> * Udržanie existujúcich tradícií * Podpora remeselnej výroby * Podpora nových tradícií a masových podujatí (Memoriál, Slovenský pohár, po vybudovaní chodníka - vytvoriť tradičný pochod a pod.) 	Obec Záujmové združenia v obci Živnostníci Malí a strední podnikatelia	2007-2016	Podľa druhu zvolených aktivít
9. PODPORA OBČIANSKEJ SPOLOČNOSTI				
9.1. Posilnenie života miestnej komunity	<ul style="list-style-type: none"> * Podpora života miestnej komunity cez podporu činnosti miestnych záujmových a profesných združení * Podpora organizovania podujatí s cieľom zvýšiť propagáciu činnosti združení 	Obec Záujmové a profesné združenia	2007-2016	Podľa druhu zvolených aktivít

9.2. Podpora vytvárania partnerstiev na miestnej, regionálnej, národnej, medzinárodnej úrovni	* Podpora vytvárania partnerstiev na miestnej, regionálnej, národnej, medzinárodnej úrovni s cieľom zvýšenia dostupnosti finančnej podpory Spoločenstva v mikroregióne * Rozvíjanie partnerstva s obcou Staré Hamry (CZ)	Obec Partnerské obce, mestá, organizácie, združenia	2007-2016	Podľa druhu zvolených aktivít
10. ZAMESTNANOSŤ OBYVATEĽOV				
10.1. Podpora zamestnanosti v obci	* Podpora zamestnanosti v obci s dôrazom na zapojenie znevýhodnených skupín do aktívneho života komunity cez možnosť využívať projekty v rámci štrukturálnych fondov EÚ	Obec Živnostníci Malí a strední podnikatelia Profesné združenia	2007-2016	Podľa druhu zvolených aktivít

L/ INFORMAČNÉ ZDROJE

Pri tvorbe PHSR obce Divinka boli použité nasledujúce informačné zdroje:

- Analýza a koncepcia rozvoja cestovného ruchu Žilinského samosprávneho kraja
- PHSR Žilinského samosprávneho kraja
- Štatistický úrad Slovenskej republiky
- Metodická príručka pre vypracovanie PHSR samosprávneho kraja (MVRR SR, 2004)
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce - význam, štruktúra a základné metodické tézy (Centrum pre podporu miestneho aktivizmu Banská Bystrica, 2004)
- Internet
- Podkladové materiály z Obecného úradu Divinka
- Výsledky dotazníkového prieskumu, individuálne rozhovory s občanmi obce

M/ INFORMAČNÁ PRÍLOHA O ČERPANÍ FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV ZO ŠF EÚ 2007- 2013

Aktualizácia Národného strategického referenčného rámca Slovenskej republiky na roky 2007 – 2013

1. SÚSTAVA PRIORÍT NSRR

Tabuľka 1: Sústava priorít NSRR pre cieľ Konvergenca

Strategická priorita	Špecifická priorita	Fond
1. Infraštruktúra a regionálna dostupnosť	1.1 Regionálna infraštruktúra	ERDF
	1.2 Environmentálna infraštruktúra a ochrana životného prostredia	ERDF + KF
	1.3 Dopravná infraštruktúra a verejná osobná doprava	ERDF + KF
2. Znalostná ekonomika	2.1 Informatizácia spoločnosti	ERDF
	2.2 Výskum a vývoj	ERDF
	2.3 Infraštruktúra vysokých škôl	ERDF
	2.4 Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	ERDF
	2.5 Modernizácia zdravotníctva	ERDF
3. Ľudské zdroje - zamestnanosť, sociálna inklúzia a vzdelávanie	3.1 Moderné vzdelávanie pre znalostnú spoločnosť	ESF
	3.2 Podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie	ESF
4. Technická pomoc (horizontálna)		ERDF

Tabuľka 2: Sústava priorít NSRR pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

Strategická priorita	Špecifická priorita	Fond
1. Infraštruktúra a regionálna dostupnosť	1.1 Regionálna infraštruktúra	ERDF
	1.2 Environmentálna infraštruktúra a ochrana životného prostredia	ERDF
2. Znalostná ekonomika	2.1 Informatizácia spoločnosti	ERDF
	2.2 Výskum a vývoj	ERDF
	2.3 Infraštruktúra vysokých škôl	ERDF
	2.4 Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	ERDF
3. Ľudské zdroje - zamestnanosť, sociálna inklúzia a vzdelávanie	3.1 Moderné vzdelávanie pre znalostnú spoločnosť	ESF
	3.2 Podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie	ESF

Tabuľka 3: Horizontálne priority NSRR

Horizontálna priorita
A. marginalizované rómske komunity
B. rovnosť príležitostí

Horizontálna priorita
C. trvalo udržateľný rozvoj
D. informačná spoločnosť

2. ZOZNAM OPERAČNÝCH PROGRAMOV

Priority NSRR sa budú implementovať cez nasledujúcich **11 operačných programov** v rámci jednotlivých cieľov kohéznej politiky EÚ:

- **šesť operačných programov v rámci cieľa Konvergencia**, z toho:
  - štyri operačné programy spolufinancované z ERDF pokrývajúce celú SR okrem Bratislavského kraja (Regionálny operačný program, OP Informatizácia spoločnosti, OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast a OP Zdravotníctvo)
  - dva operačné programy spolufinancované z ERDF a KF pokrývajúce celú SR vrátane Bratislavského kraja¹ (OP Doprava a OP Životné prostredie)
- **tri operačné programy spoločné pre obidva ciele – cieľ Konvergencia i cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť**, t.j. pokrývajúce celú SR vrátane Bratislavského kraja – jeden spolufinancovaný z ERDF (OP Výskum a vývoj) a dva z ESF (OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia a OP Vzdelávanie)
- **jeden Operačný program Technická pomoc** v rámci cieľa Konvergencia pokrývajúci *horizontálne aktivity*, za ktoré je zodpovedný centrálny koordinačný orgán pre NSRR (príprava, riadenie, monitorovanie, hodnotenie, informovanosť, posilňovanie administratívnych kapacít); aktivity finančného riadenia, ktoré zabezpečuje certifikačný orgán a aktivity súvisiace s overovaním riadiacich a kontrolných systémov, vydávaním vyhlásení o ukončení pomoci a kontrolou vzorkových operácií, ktoré zabezpečuje orgán auditu. Komplementárne bude v rámci každého operačného programu vyčlenená finančná alokácia na technickú pomoc vzťahujúcu sa na *špecifické aktivity* príslušného riadiaceho orgánu a sprostredkovateľských orgánov pod riadiacim orgánom;
- **jeden operačný program** spolufinancovaný z ERDF **v rámci cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť** pre Bratislavský kraj.

Tabuľka 4: Zoznam operačných programov

	Operačný program	RO	SO/RO prvej úrovne	fond
1.	Regionálny operačný program	MVRR SR	regionálne SO/RO na úrovni NUTS 2, resp. NUTS 3	ERDF
2.	Životné prostredie	MŽP SR	-	ERDF, KF
3.	Doprava	MDPT SR	-	ERDF, KF
4.	Informatizácia spoločnosti	ÚV SR		ERDF
5.	Výskum a vývoj ²	MŠ SR	Agentúra MŠ SR pre štrukturálne fondy EÚ	ERDF
6.	Konkurencieschopnosť a hospodársky rast	MH SR		ERDF
7.	Zdravotníctvo	MZ SR		ERDF
8.	Zamestnanosť a sociálna inklúzia ³	MPSVR SR	implementačná agentúra pre sociálnu politiku	ESF
9.	Vzdelávanie ⁴	MŠ SR	Agentúra MŠ SR pre štrukturálne fondy EÚ, MZ SR	ESF
10.	Technická pomoc	MVRR SR	-	ERDF
11.	Bratislavský kraj	MVRR SR	-	ERDF

¹ pričom prioritné osi spolufinancované z ERDF sa vzťahujú na celú SR okrem Bratislavského kraja a prioritné osi spolufinancované z KF sa vzťahujú na celú SR vrátane Bratislavského kraja

² v oblasti výskumu a vývoja zahŕňa i cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

³ zahŕňa i cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

⁴ zahŕňa i cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

3. FINANCOVANIE NSRR

Európska komisia dňa **4. 8. 2006** prijala rozhodnutia o nasledujúcich **finančných alokáciách** zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v rámci jednotlivých cieľov kohéznej politiky EÚ na roky 2007 – 2013 **pre Slovensko**:

Ciele kohéznej politiky EÚ	Fondy EÚ	Finančná alokácia pre Slovensko na daný cieľ kohéznej politiky EÚ v EUR	
		v stálych cenách roku 2004	v bežných cenách
Konvergencia⁵	ŠF + KF	9 638 999 602	10 911 601 421
	ŠF	6 214 921 468	7 012 862 858
	KF	3 424 078 134	3 898 738 563
Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť⁶	ŠF	108 782 757 + transfer z cieľa Konvergencia na výskum a vývoj 289 275 001	122 603 156 + transfer z cieľa Konvergencia na výskum a vývoj 326 415 373
Európska územná spolupráca⁷	ŠF	201 606 786	227 284 545
Celkom	ŠF + KF	10 238 664 146	11 587 904 495

3.1 Finančné alokácie v rámci cieľa Konvergencia

Prerozdelenie finančných alokácií v rámci cieľa Konvergencia vychádza z čiastky 10 911 601 421 EUR, v bežných cenách.

Čl. 46, ods. 1a všeobecného nariadenia⁸ stanovuje, že celková suma na technickú pomoc (v prípade SR súčet alokácie na OP Technická pomoc a prostriedkov vyčlenených na technickú pomoc v ostatných OP v rámci cieľa Konvergencia a cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť) nesmie presiahnuť 4% z celkovej alokácie na tieto dva ciele. V nadväznosti na uvedený celkový 4% limit a na stanovenú finančnú alokáciu pre OP Technická pomoc pokrývajúci horizontálne aktivity, prostriedky vyčlenené na technickú pomoc v rámci každého z ostatných OP nesmú prekročiť 3,16% z príspevku ES na daný OP.

⁵ Rozhodnutie Komisie zo 4. augusta 2006, ktorým sa stanovuje indikatívne pridelenie viazaných rozpočtových prostriedkov rozčlenených podľa členských štátov v rámci cieľa Konvergencia na obdobie rokov 2007 – 2013 (oznámené pod číslom K(2006) 3474, zverejnené v Úradnom vestníku EÚ pod číslom 2006/594/ES)

⁶ Rozhodnutie Komisie zo 4. augusta 2006, ktorým sa stanovuje indikatívne pridelenie viazaných rozpočtových prostriedkov rozčlenených podľa členských štátov v rámci cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť na obdobie rokov 2007 – 2013 (oznámené pod číslom K(2006) 3472, zverejnené v Úradnom vestníku EÚ pod číslom 2006/593/ES)

⁷ Rozhodnutie Komisie zo 4. augusta 2006, ktorým sa stanovuje predbežné rozdelenie viazaných rozpočtových prostriedkov podľa členských štátov v rámci cieľa Európska územná spolupráca na obdobie rokov 2007 až 2013 (oznámené pod číslom K(2006) 3473, zverejnené v Úradnom vestníku EÚ pod číslom 2006/609/ES)

⁸ Nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1260/1999

Tabuľka 5: Finančné alokácie 2007 – 2013 na jednotlivé operačné programy a priority v rámci cieľa Konvergencia (štrukturálne fondy, Kohézny fond) – v EUR, v bežných cenách

operačný program (OP)	špecifická priorita NSRR (ŠP)	fond	príspevok ES	
			ŠP	OP
Regionálny OP	regionálna infraštruktúra	ERDF	1 445 000 000	1 445 000 000
OP Životné prostredie	environmentálna infraštruktúra a ochrana životného prostredia	ERDF + KF	1 800 000 000	1 800 000 000
		ERDF	*	
		KF	*	
OP Doprava	dopravná infraštruktúra a verejná osobná doprava	ERDF + KF	3 206 904 595	3 206 904 595
		ERDF	*	
		KF	*	
OP Informatizácia spoločnosti	informatizácia spoločnosti	ERDF	993 095 405	993 095 405
OP Výskum a vývoj ⁹	výskum a vývoj	ERDF	683 000 000	883 000 000
	infraštruktúra vysokých škôl	ERDF	200 000 000	
OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast	podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	ERDF	772 000 000	772 000 000
OP Zdravotníctvo	modernizácia zdravotníctva	ERDF	250 000 000	250 000 000
OP Vzdelávanie ¹⁰	moderné vzdelávanie pre znalostnú spoločnosť	ESF	600 000 000	600 000 000
OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia ¹¹	podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie	ESF	864 000 000	864 000 000
OP Technická pomoc		ERDF	97 601 421	97 601 421
celkom všetky fondy v NSRR pre cieľ Konvergencia			10 911 601 421	10 911 601 421
celkom ERDF			5 548 862 858	5 548 862 858
celkom KF			3 898 738 563	3 898 738 563
celkom ESF			1 464 000 000	1 464 000 000

* v prípade OP Doprava a OP ŽP bude rozdelenie alokácie medzi ERDF a KF riešené a vzájomne koordinované pri príprave OP.

⁹ OP je spoločný pre obidva ciele: Konvergencia a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť; v tabuľke č. 5 je uvedená len suma pre prioritné osi pre cieľ Konvergencia

¹⁰ OP je spoločný pre obidva ciele: Konvergencia a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť; v tabuľke č. 5 je uvedená len suma pre prioritnú os pre cieľ Konvergencia

¹¹ OP je spoločný pre obidva ciele: Konvergencia a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť; v tabuľke č. 5 je uvedená len suma pre prioritnú os pre cieľ Konvergencia

Vzhľadom k tomu, že SR plánuje mať tri operačné programy spoločné pre cieľ Konvergencia a cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť (OP Výskum a vývoj, OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia a OP Vzdelávanie), celkovú finančnú alokáciu na tieto tri programy predstavuje súčet príslušných súm v stĺpci „OP“ v tabuľke č. 5 a v tabuľke č. 6.

3.2 Finančné alokácie v rámci cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

Prerozdelenie finančných alokácií v rámci cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť vychádza zo sumy 122 603 156 EUR a transferu z cieľa Konvergenca na výskum a vývoj v sume 326 415 373 EUR (v bežných cenách).

Tabuľka 6: Finančné alokácie 2007 – 2013 na jednotlivé operačné programy a priority v rámci cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť (štrukturálne fondy) – v EUR, v bežných cenách

operačný program (OP)	priorita	fond	príspevok ES	
			P	OP
OP Bratislavský kraj	infraštruktúra	ERDF	59 000 000	82 000 000
	inovácie a informatizácia	ERDF	23 000 000	
OP Výskum a vývoj ¹²	výskum a vývoj	ERDF	326 415 373	331 415 373
	infraštruktúra vysokých škôl	ERDF	5 000 000	
OP Vzdelávanie ¹³	moderné vzdelávanie pre znalostnú spoločnosť	ESF	17 801 578	17 801 578
OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia ¹⁴	podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie	ESF	17 801 578	17 801 578
celkom fondy v NSRR pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť			449 018 529	449 018 529
celkom ERDF			413 415 373	413 415 373
celkom ESF			35 603 156	35 603 156

Vzhľadom na to, že SR plánuje tri operačné programy spoločné pre cieľ Konvergenca a cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť (OP Výskum a vývoj, OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia a OP Vzdelávanie), celkovú finančnú alokáciu na tieto tri programy predstavuje súčet príslušných súm v stĺpci „OP“ v tabuľke č. 5 a v tabuľke č. 6.

¹² OP je spoločný pre obidva ciele: Konvergenca a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť; v tabuľke č. 6 je uvedená len suma pre výskum a vývoj v Bratislavskom kraji a pre infraštruktúru vysokých škôl v Bratislavskom kraji

¹³ OP je spoločný pre obidva ciele: Konvergenca a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť; v tabuľke č. 6 je uvedená len suma pre prioritnú os pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

¹⁴ OP je spoločný pre obidva ciele: Konvergenca a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť; v tabuľke č. 6 je uvedená len suma pre prioritnú os pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

4. ŠTRUKTÚRA OPERAČNÝCH PROGRAMOV

4.1 REGIONÁLNY operačný program

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Infraštruktúra vzdelávania	1.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich vzdelávacích zariadení s cieľom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu (materské, základné a stredné školy)	ERDF
2 Infraštruktúra sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately	2.1 Budovanie nových zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a obstaranie ich vnútorného zariadenia	ERDF
	2.2 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately s cieľom zvýšenia kvality nimi poskytovaných služieb	
3 Infraštruktúra pamäťových a fondových inštitúcií na regionálnej a miestnej úrovni a revitalizácia pamiatkového fondu	3.1. Modernizácia regionálnej a miestnej infraštruktúry pamäťových a fondových inštitúcií	ERDF
	3.2 Revitalizácia a hospodárske využitie pamiatkových objektov v území	
4 Podpora konkurencieschopnosti a inovatívnej kapacity regiónov	4.1 Modernizácia a budovanie regionálnych komunikácií zaisťujúcich dopravnú obslužnosť regiónu	ERDF
	4.2 Regenerácia sídiel	
5 Infraštruktúra cestovného ruchu	5.1 Podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu	ERDF
6 Infraštruktúra nekomerčných záchranných služieb	6.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a opravy stavebného fondu nekomerčných záchranných služieb a modernizácia ich vnútorného vybavenia	ERDF
7 Technická pomoc		ERDF

4.2 Operačný program ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Integrovaná ochrana, racionálne využívanie vôd a protipovodňová ochrana	1.1 Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou	ERDF/KF
	1.2 Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd	
	1.3 Zabezpečenie komplexnej ochrany územia SR pred povodňami	
	1.4 Sledovanie a hodnotenie stavu povrchových vôd a podzemných vôd	
2 Ochrana ovzdušia, ozónovej vrstvy a minimalizácia nepriaznivých vplyvov klimatických zmien vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie	2.1 Ochrana ovzdušia	ERDF/KF
	2.2 Minimalizácia nepriaznivých vplyvov klimatických zmien vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie	
	2.3 Ochrana ozónovej vrstvy Zeme	
3 Odpadové hospodárstvo	3.1 Podpora technológií minimalizujúcich vznik odpadov pri výrobe	ERDF/KF
	3.2 Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu	
	3.3 Podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov	
	3.4 Nakladanie s vybranými druhmi nebezpečných odpadov	
	3.5 Odstraňovanie environmentálnych záťaží a uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov	
4 Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny	4.1 Programy starostlivosti o chránené územia vrátane území NATURA 2000 a programy záchrany pre kriticky ohrozené rastliny a živočíchy vrátane monitoringu druhov a biotopov	ERDF
	4.2 Infraštruktúra ochrany prírody a krajiny	
	4.3 Informačné a propagačné aktivity	
5 Technická pomoc		KF

4.3 Operačný program DOPRAVA

Prioritné osi programu	Hlavné aktivity v rámci prioritnej osi (opatrenia)	Fond
1 Modernizácia a rozvoj železničnej infraštruktúry	1.1 Modernizácia a rozvoj železničných tratí (TEN -T + ostatné)	KF
2 Rozvoj cestnej infraštruktúry (TEN -T)	2.1 Výstavba diaľnic (TEN -T)	KF
3 Modernizácia a rozvoj infraštruktúry intermodálnej prepravy	3.1 Výstavba základnej siete verejných terminálov intermodálnej prepravy	KF
4 Riadenie leteckej dopravy	4.1 Riadenie leteckej dopravy (letisko M.R. Štefánika)	KF
5 Modernizácia a rozvoj cestnej infraštruktúry (rýchlostné cesty a cesty I. triedy)	5.1 Výstavba rýchlostných komunikácií	ERDF
	5.2 Modernizácia a výstavba ciest I. triedy	ERDF
6 Rozvoj verejnej osobnej dopravy	6.1 Rozvoj železničnej a autobusovej verejnej osobnej dopravy	ERDF
7 Technická pomoc		KF

4.4 Operačný program INFORMATIZÁCIA SPOLOČNOSTI

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Efektívna elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb vrátane informatizácie zdravotníctva		ERDF
2 Rozvoj pamäťových a fondových inštitúcií a obnova ich národnej infraštruktúry		ERDF
3 Zvýšenie prístupnosti k širokopásmovému internetu		ERDF
4 Technická pomoc		ERDF

4.5 Operačný program VÝSKUM A VÝVOJ

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Výskum a vývoj	1.1 Obnova a budovanie technickej infraštruktúry výskumu a vývoja	ERDF
	1.2 Podpora sietí excelentných pracovísk výskumu a vývoja ako pilierov rozvoja regiónu a podpora nadregionálnej spolupráce	
	1.3 Prenos výskumom a vývojom získaných poznatkov a technológií do praxe	
2 Výskum a vývoj v Bratislavskom kraji	2.1 Obnova a budovanie technickej infraštruktúry výskumu a vývoja v Bratislavskom kraji	ERDF
	2.2 Podpora sietí excelentných pracovísk výskumu a vývoja ako pilierov rozvoja regiónu v Bratislavskom kraji	
	2.3 Prenos výskumom a vývojom získaných poznatkov a technológií do praxe v Bratislavskom kraji	
3 Infraštruktúra vysokých škôl	3.1 Budovanie infraštruktúry vysokých škôl a modernizácia ich vnútorného vybavenia za účelom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu	ERDF
4 Infraštruktúra vysokých škôl v Bratislavskom kraji	4.1 Budovanie infraštruktúry vysokých škôl v Bratislavskom kraji a modernizácia ich vnútorného vybavenia za účelom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu	ERDF
5 Technická pomoc		ERDF

4.6 Operačný program

KONKURENCIESCHOPNOSŤ A HOSPODÁRSKY RAST

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	1.1 Inovácie a technologické transfery	ERDF
	1.2 Podpora spoločných služieb a infraštruktúry pre podnikateľov	
	1.3 Podpora inovačných aktivít v podnikoch	
	1.4 Zvyšovanie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike	
	1.5 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu	
	1.6 Podpora tvorby pracovných miest prostredníctvom rozvoja podnikania	
	1.7 Podpora druhospracovateľského potravinárskeho priemyslu	
2 Technická pomoc		ERDF

4.7 Operačný program ZDRAVOTNÍCTVO

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Modernizácia zdravotníctva	1.1 Reštrukturalizácia, rozširovanie a modernizácia zdravotníckych zariadení	ERDF
	1.2 Informovanosť občanov	
	1.3 Zvýšenie informatizácie zdravotníctva	
2 Technická pomoc		ERDF

4.8 Operačný program ZAMESTNANOSŤ A SOCIÁLNA INKLÚZIA

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie	1.1 Podpora programov v oblasti podpory zamestnanosti a riešenia nezamestnanosti a dlhodobej nezamestnanosti	ESF
	1.2 Podpora sociálnej inklúzie prostredníctvom rozvoja sociálnych služieb a opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a zdravotníckych služieb s osobitným zreteľom na marginalizované rómske komunity	
	1.3 Podpora vytvárania rovnosti príležitostí v prístupe na trh práce a podpora integrácie znevýhodnených skupín na trh práce s osobitným zreteľom na marginalizované rómske komunity	
	1.4 Podpora zosúladenia rodinného a pracovného života a starostlivosti o malé deti	
	1.5 Budovanie kapacít a zlepšenie kvality verejnej správy a mimovládnych neziskových organizácií	
2 Podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie pre Bratislavský kraj ¹⁵	2.1 Podpora sociálnej inklúzie a zosúladenie pracovného a rodinného života prostredníctvom rozvoja sociálnych služieb a opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v Bratislavskom kraji	ESF
	2.2 Podpora rastu zamestnanosti a zlepšenia zamestnateľnosti a podpora integrácie znevýhodnených skupín na trh práce v Bratislavskom kraji	
	2.3 Budovanie kapacít a zlepšenie kvality verejnej správy a mimovládnych neziskových organizácií v Bratislavskom kraji	
3 Technická pomoc		ESF

¹⁵ V prípade dohody a súhlasu s EK je možné uvažovať aj s nasledovným spôsobom uvádzania priorít pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť: v rámci opatrení pre cieľ Konvergencia budú označené tie opatrenia, ktoré budú spolu so skupinami aktivít platiť i pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť v rámci Bratislavského kraja. Ide najmä o aktivity, ktoré budú implementované cez národné projekty. V takomto prípade sa bude daná prioritná os vzťahovať na celé územie SR. V zmysle návrhu všeobecného nariadenia Rady, čl. 19 nie je možné prevádzať prostriedky medzi cieľmi Konvergencia a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť.

4.9 Operačný program VZDELÁVANIE

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Moderné vzdelávanie pre znalostnú spoločnosť	1.1 Premena tradičnej školy na modernú	ESF
	1.2 Vysoké školy a výskum a vývoj ako motory rozvoja znalostnej spoločnosti	
	1.3 Celoživotné vzdelávanie pre všetkých ako základný princíp znalostnej spoločnosti	
	1.4 Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne osôb s osobitými vzdelávacími potrebami so zreteľom na marginalizované rómske komunity	
2 Moderné vzdelávanie pre znalostnú spoločnosť pre Bratislavský kraj	2.1 Premena tradičnej školy na modernú pre Bratislavský kraj	ESF
	2.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a celoživotného vzdelávania	
3 Technická pomoc		ESF

4.10 Operačný program BRATISLAVSKÝ KRAJ

Prioritné osi programu	Opatrenia	Fond
1 Infraštruktúra	1.1 Obnova a rozvoj školskej infraštruktúry (ZŠ, SŠ)	ERDF
	1.2 Podpora investícií do ochrany životného prostredia	
	1.3 Modernizácia a rozvoj ciest II. a III. triedy	
	1.4 Regenerácia sídiel	
2 Inovácie a informatizácia	2.1 Inovácie a technologické transfery	ERDF
	2.2 Informatizácia spoločnosti	
3 Technická pomoc		ERDF